

**T.C.
YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**REHBER ÖĞRETMENLERİN
EŞ ZAMANLI GÖREVLENDİRME
UYGULAMASINA İLİŞKİN
GÖRÜŞLERİ**

Mustafa AVCI

Yüksek Lisans Tezi

**Sosyal Bilimler Enstitüsü
Eğitim Yönetimi ve Denetimi Yüksek Lisans Programı**

İstanbul 2010

**T.C.
YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**REHBER ÖĞRETMENLERİN
EŞ ZAMANLI GÖREVLENDİRME
UYGULAMASINA İLİŞKİN
GÖRÜŞLERİ**

Mustafa AVCI

Yüksek Lisans Tezi

**Danışman
Doç. Dr. Sedat YÜKSEL**

**Sosyal Bilimler Enstitüsü
Eğitim Yönetimi ve Denetimi Yüksek Lisans Programı**

İstanbul 2010

**T.C.
YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

EĞİTİM YÖNETİMİ VE DENETİMİ ANABİLİM DALI

**REHBER ÖĞRETMENLERİN
EŞ ZAMANLI GÖREVLENDİRME
UYGULAMASINA İLİŞKİN
GÖRÜŞLERİ**

Mustafa AVCI

ONAY

Jüri Üyeleri

Tez Danışmanı

Unvanı, Adı, Soyadı:

Doç. Dr. Sedat Yüksel

İmzası :

Jüri Üyesi

Unvanı, Adı, Soyadı:

Doç. Dr. Behattin Acat

İmzası :

Jüri Üyesi

Unvanı, Adı, Soyadı:

Yrd. Doç. Dr. Engin Karadağ

İmzası :

Yüksek Lisans Tezi Onay Tarihi: 08/05/ 2010

YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

YÜKSEK LİSANS
TEZ SAVUNMA TUTANAĞI

08.05.2010

Eğitim Yönetimi ve Denetimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans Programı öğrencilerinden
Mustafa AYCI, 08 / 05 / 2010 tarihinde yapılan
"Rehber Öğretmenlerin Eş Zamanlı Görevlendirme
Uygulamasına İlişkin Görselleri"

başlıklı Yüksek Lisans Tez Savunması sonucunda jürimiz tarafından ~~oyekliği~~ / oybirliği ile

Başarılı bulunmuştur.

Başarısız bulunmuştur.

Düzeltmeler için adaya ek süre tanınmıştır.

Jüri Üyeleri

Tez Danışmanı

Unvanı, Adı, Soyadı:

Doç. Dr. Sedat Yüksel

İmzası :

Jüri Üyesi

Unvanı, Adı, Soyadı:

Doç. Dr. Behrettin Acar

İmzası :

Jüri Üyesi

Unvanı, Adı, Soyadı:

Yrd. Doç. Dr. Engin Karadağ

İmzası :

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
TEZ ONAY SAYFASI.....	ii
İÇİNDEKİLER.....	I
TABLolar LİSTESİ.....	III
ÖNSÖZ	IV
ABSTRACT.....	V
ÖZET.....	VI

BÖLÜM I

Giriş	1
Problem Durumu	2
Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik	4
Psikolojik Danışmanlık ve Rehberliğin Tarihsel Gelişimi.....	8
Ülkemizde Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Çalışmalarının Tarihsel Gelişimi..	9
Ülkemizde Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Hizmetleri Yaklaşımı.....	13
Problem Cümlesi.....	15
Alt Problemler.....	15
Araştırmanın Önemi.....	16
Sınırlılıklar.....	17
Tanımlar.....	17

BÖLÜM II

İLGİLİ YAYIN VE ARAŞTIRMALAR

Yurtiçinde Yapılan Araştırmalar.....	17
Yurtdışında Yapılan Araştırmalar.....	21

BÖLÜM III

YÖNTEM

Araştırma Modeli	22
Evren ve Örneklem.....	22
Veri Toplama Araçları.....	23
Verilerin Toplanması.....	23
Ölçek Geliştirme Aşamaları.....	23
Verilerin Analizi.....	26

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUMLAR

Bulgular ve Yorumlar.....	27
Araştırmaya Katılan Rehber Öğretmenlerin Kişisel Bilgilerine İlişkin Bulgular..	27
Rehber Öğretmenlerin Eş Zamanlı Görevlendirmeye İlişkin Genel Görüşleri....	29
Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	30
İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	31
Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	32
Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	34
Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	37
Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	39
Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	40

BÖLÜM IV

SONUÇ VE ÖNERİLER

Sonuç ve Öneriler.....	42
Öneriler	42
KAYNAKLAR.....	45
EKLER.....	48
ÖZGEÇMİŞ.....	55

TABLolar LİSTESİ

Tablo No	Tablo Adı	Sayfa No
Tablo 1	Çağdaş Eğitim Kurumlarında Yer Alan Öğrenci Kişilik Hizmetlerinin Kapsamı	7
Tablo 2	Rehber Öğretmenlerin Görev Yaptıkları İlçelere Göre Dağılımı	24
Tablo 3	KMO ve Bartlett's Testi Sonuçları	25
Tablo 4	Ölçek Seçenekleri İle Puan Aralıkları	25
Tablo 5	Uygulanan Ölçeğe İlişkin Faktör Analizi Sonuçları	27
Tablo 6	Güvenirlilik Analizi Sonuçları	28
Tablo 7	Örnekleme İlişkin Özellikler	29
Tablo 8	Rehber Öğretmenlerin Eş Zamanlı Görevlendirmeye İlişkin Genel Puan Ortalamaları	31
Tablo 9	Rehber Öğretmenlerin Cinsiyete Göre Eş Zamanlı Görevlendirmeye İlişkin Görüşleri	32
Tablo 10	Rehber Öğretmenlerin Medeni Durumlarına Göre Eş Zamanlı Görevlendirmeye İlişkin Görüşleri	33
Tablo 11	Rehber Öğretmenlerin Hizmet Verdiği Okul Türüne Göre Eş Zamanlı Görevlendirmeye İlişkin Görüşleri	34
Tablo 12	Rehber Öğretmenlerin Görevlendirildiği Okulun Türüne Göre Eş Zamanlı Görevlendirmeye İlişkin Düşünceleri	36
Tablo 13	Rehber Öğretmenlerin Mesleki Kıdemlerine Göre Eş Zamanlı Görevlendirmeye İlişkin Görüşleri	38
Tablo 14	Rehber Öğretmenlerin Mezun Oldukları Kuruma Göre Eş Zamanlı Görevlendirmeye İlişkin Görüşleri	39
Tablo 15	Rehber Öğretmenlerin Çalışma Şekillerine Göre Eş Zamanlı Görevlendirmeye İlişkin Düşünceleri	40

ÖNSÖZ

Tezimin hazırlanma aşamalarında yorumları, yardımları ile benden desteğini esirgemeyen tez danışmanım sayın hocam Doç. Dr. Sedat YÜKSEL' e, araştırmamın uygulama aşamasında bana yardımcı olan rehber öğretmen arkadaşlarıma, çalışmamı tamamlamamda en büyük yardımcım eşim Esra YAVUZ AVCI' ya ve en büyük motivasyon kaynağım, canım oğlum Taha Arda AVCI' ya teşekkür ederim.

Mustafa AVCI

ABSTRACT

OPINIONS OF SCHOOL COUNSELORS ABOUT SIMULTANEOUS ASSIGNMENT

This research has been made for analyzing opinions about simultaneous assignment of counselors in Bursa.

Universe of this research is comprised of 134 counselors in Bursa. This research has been operated without a sample. The research operated on its on universe.

The data related to research have been congregated by “ Simultaneous Assignment Scale”. In the first section of this scale, which consists of two sections, there has been mentioned about personal data; however in the second section there has been mentioned about 43 articles related to subdivisions of; “Communication with Simultaneous Assignment School”, “ The School, Staff, Parents and Students”, “School Counselor” and “Difficulty in Assignment”.

The data gained from the scale have been analyzed by computer with the help of SPSS program. There has been used frequency, t-test, one-way ANOVA and percentage distribution of data related to the first section of scale. And there has been made factor analyses in two part. It has been tested terms of significance level of $\alpha=0.05$ whether there has been a significant difference among the thoughts.

According to the findings obtained from the result of research: it is seen that school counselors have no more satisfied thoughts about simultaneous assignment.

Key Words: School Counselor

Student Humanity Labor

Simultaneous Assignment

ÖZET

REHBER ÖĞRETMENLERİN EŞ ZAMANLI GÖREVLENDİRME UYGULAMASINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Bu araştırma Bursa'daki rehber öğretmenlerin eş zamanlı görevlendirilme uygulamasına ilişkin görüşlerini incelemek amacıyla yapılmıştır.

Araştırmanın evrenini Bursa'da görev yapan 134 rehber öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmada örneklem alınmadan, araştırma evreninin kendisi üzerinde yürütülmüştür.

Araştırma ile ilgili veriler geliştirilen “Eş Zamanlı Görevlendirme Ölçeği” ile toplanmıştır. İki bölümden oluşan ölçeğin birinci bölümünde kişisel bilgilere, ikinci bölümde ise uygulamaya ilişkin görüşleri incelemek amacıyla “Eş Zamanlı Görevlendirilen Okul ile İletişim”, “Gidilen Okul, Personel, Veli ve Öğrenci”, “Rehber Öğretmen”, “Çekilen Zorluklar” alt faktörlerine ait toplam 43 madde yer almaktadır.

Ölçekten elde edilen veriler kodlanarak bilgisayar ortamında SPSS paket programı ile çözümlenmiştir. Ölçek yorumlamasında frekans, tek yönlü varyans analizi ve yüzde hesaplamaları kullanılmıştır. İkinci bölüm içinse iki aşamalı faktör analizi yapılmıştır. Görüşler arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı $\alpha= 0,05$ anlamlılık düzeyinde tespit edilmiştir.

Araştırmadan elde edilen bulgulara göre rehber öğretmenlerin eş zamanlı görevlendirme uygulamasına ilişkin düşünceleri olumlu değildir.

Anahtar Sözcükler: Rehber Öğretmen

Öğrenci Kişilik Hizmetleri

Eş Zamanlı Görevlendirme

BÖLÜM I

GİRİŞ

Demokratik toplumların eğitim sistemlerinde Rehberlik ve Psikolojik Danışma çalışmalarının önemi ve fonksiyonu, günümüzde daha da artmıştır. Teknolojinin süratle geliştiği, toplum hayatının hızla ve çeşitli yönlerde değiştiği bu çağda, hiçbir yetenek israf edilmeden, yeni neslin en iyi şekilde eğitilip yetişkinlik hayatına hazırlanması, demokratik eğitim sistemlerinin olağanüstü amacı haline girmiştir. İleri toplumlar, rehberlik araştırma ve çalışmalarını hızlandırmak, daha etkili hale getirmek için büyük yatırımları göze almışlar; ülke çapında proje uygulamalarına girişmişlerdir (Tan, 2000).

Çağdaş eğitim anlayışı, eğitim sürecinin tam sayılabilmesi için öğretim ve yönetim etkinliklerinin yanı sıra öğrencinin bütün yönleri ile en uygun bir düzeyde gelişmesini sağlamak üzere öğrenciye dönük çeşitli hizmetlerin yerine getirilmesini öngörmektedir.

Milli eğitimimizin temel felsefesini ortaya koyan Türk Milli Eğitim genel amaçları şu şekilde ifade edilmektedir (MEB,2001).:

1. Atatürk İnkılâp ve İlkelerine ve Anayasada ifadesini bulan Atatürk Milliyetçiliğine bağlı; Türk Milletinin millî, ahlâkî, insanî, manevî ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren; ailesini, vatanını, milletini seven ve daima yüceltmeye çalışan; insan haklarına ve Anayasa'nın başlangıcındaki temel ilkelere dayanan demokratik, lâik ve sosyal bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyetine karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış haline getirmiş yurttaşlar olarak yetiştirmek;

2. Beden, zihin, ahlâk, ruh ve duygu bakımlarından dengeli ve sağlıklı şekilde gelişmiş bir kişiliğe ve karaktere, hür ve bilimsel düşünme gücüne, geniş bir dünya görüşüne sahip, insan haklarına saygılı, kişilik ve teşebbüse değer veren, topluma karşı sorumluluk duyan; yapıcı, yaratıcı ve verimli kişiler olarak yetiştirmek;

3. İlgi, istidat ve kabiliyetlerini geliştirerek gerekli bilgi, beceri, davranışlar ve birlikte iş görme alışkanlığı kazandırmak suretiyle hayata hazırlamak ve onların, kendilerini mutlu kılacak ve toplumun mutluluğuna katkıda bulunacak bir meslek sahibi

olmalarını sağlamak; Böylece, bir yandan Türk vatandaşlarının ve Türk toplumunun refah ve mutluluğunu artırmak; öte yandan millî birlik ve bütünlük içinde iktisadî, sosyal ve kültürel kalkınmayı desteklemek ve hızlandırmak ve nihayet Türk Milletini çağdaş uygarlığın yapıcı, yaratıcı, seçkin bir ortağı yapmaktır”

Görüldüğü gibi Türk Milli Eğitiminin genel amaçlarından 2. ve 3. madde rehberlik hizmetleri ile ilgilidir. Bunların yerine getirilmesinde rehber öğretmenler ve rehberlik hizmetleri önemli rol oynamaktadır. Bu görevleri yerine getirirken öğrencilerin istekleri ve kabiliyetleri ile toplum ihtiyaçları arasında denge sağlanmak durumundadır.

Problem Durumu

Çağımızın belirgin özelliklerinden birisi her alanda yaşanan hızlı değişimdir. Bilim, teknoloji, iletişim, ekonomi vb. alanlarda yaşanan gelişme ve değişimler toplum yapısını etkiler. Bu da toplumun ihtiyaç duyduğu insan modelinin farklılaşmasına neden olarak eğitimin işlev ve amaçlarında değişikliğe yol açar. Örneğin bilgi birikiminin sınırlı olduğu zamanlarda mevcut bilginin insanlara aktarılması eğitimin temel işlevi olarak görülürken çağımızda böyle bir eğitimin geçerliliği kalmamıştır.

Çağımızda öğrenmeyi öğrenmiş, sahip olduğu bilgiyi kullanabilen, yeni durumlara uyum sağlayabilen; bedence ve ruhça sağlıklı kişilere ihtiyaç vardır. Çağdaş eğitimin amaçları Yeşilyaprak (2001) tarafından şöyle özetlenmiştir.

1. Bireyin önce kendisi için bir meslek sahibi olmasına, topluma uyum sağlamasına, kendisini gerçekleştirmesine olanak sağlamak.

2. Toplum için ise bireye toplumun devamını sağlayacak, ekonomik yaşam için nitelikli, iş yaşamında esnek, gelişmeye açık, yaratıcı ve verimli olabilecek davranışlar kazandırmak.

Çağdaş eğitimin amaçlarına bireye sadece öğretim faaliyetleri sağlanarak ulaşılamaz. Öğrencinin bir bütün olarak gelişmesi için geleneksel okul yapısında bulunan öğretim ve yönetim hizmetlerinin yanında, öğrencilerin her yönleriyle gelişmelerini sağlayacak, kişiliklerini destekleyen, eğitimi tamamlayan öğrenci kişilik hizmetlerine gerek duyulur. Öğrenci kişilik hizmetleri; sağlık, sosyal yardım, rehberlik, özel yetiştirme, sosyal ve kültürel hizmetleri kapsar. Rehberlik eğitiminin amaçlarının

gerçekleştirilmesine yardımcı olan onu tamamlayan çalışmalardır. Eğitim sürecinin bütün kademelerindeki öğrenciler zaman zaman kendilerini tanıma ve kabul etme, geleceğe yönelik tercihler, seçimler yapma, karşılaştıkları sorunlarla başa çıkma, potansiyellerini en iyi şekilde kullanma ve böylece kendilerini gerçekleştirebilmede rehberlik hizmetlerinin yardımına ihtiyaç duyarlar (Yeşilyaprak, 2001; Erkan, 2000)

Günümüz eğitim sistemlerinin amaçlarından biri de, insanın kendisini tanımasına yardımcı olmaktır. Çağdaş eğitim sistemlerinin vazgeçilmez bir parçası olan rehberlik hizmetleri de bu amacı yerine getirmek için vardır. Rehberlik; bireyin kendisi ve çevresi ile ilgili farkındalık düzeyini arttırarak, problemlerine çözüm yolu bulabilmesi, gerçekçi kararlar alması, kabiliyetlerini geliştirmesi, çevresine dengeli ve sağlıklı bir uyum yapması ve böylece kendini gerçekleştirmesi için uzman kişilerce bireye yapılan psikolojik yardımlardır. Geleceğimizi emanet edeceğimiz nesillerimizin yetiştiği eğitim kurumlarımızda rehberlik hizmetlerinin planlanması ve yürütülmesi için görevlendirilen rehber öğretmenlerimizin üzerindeki yük ve sorumluluk gayet ağırdır. Çünkü hedeflememiz gereken eğitim, yalnızca bugünün problemleri ile değil, gerçekleşmesi muhtemel yarınların problemleri ile de baş edebilecek bireyler yetiştirmek olmalıdır.

Bu amaçlar doğrultusunda faaliyet gösteren rehber öğretmenler, eğitim kurumlarında öğrenci, öğretmen ve veli ile işbirliği içerisinde çalışmalar yapmaktadır. Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de son yıllarda önemi artmaya başlayan rehberlik hizmetlerini yürüten rehber öğretmenlerin görevlerini yerine getirmeye çalışırken karşılaştıkları sorunlar olmaktadır. Bu sorunların başlıcaları; rehberlik hizmetlerinin yeterince planlanamaması, rehberlik hizmetlerine gereken önemin verilmemesi, fiziki şartların yeterli olmaması, rehber öğretmenlerin eş zamanlı görevlendirme sürecinde karşılaştıkları sorunlar olarak sıralanmıştır.

Rehberlik ve Psikolojik Danışma hizmetlerinin yürütülmesi kuşkusuz bir uzmanlık işidir. Fakat ülkemizde rehber öğretmen başına bazı illerde 550 öğrenci, bazı illerde ise 4255 öğrenci düştüğü anlaşılmaktadır (MEB, 2004). Ülkemizde okullarımızın büyük bir bölümünde rehberlik servisi yoktur. Bu sorun okullardaki rehber öğretmen ihtiyacını, bir rehber öğretmenin birden fazla okulda görevlendirmesi yöntemiyle aşılacak istenmiştir. Bunun için kadrolu bir rehber öğretmenin, ikinci bir okulda daha

görevlendirilmesi gerekmektedir Bu durumda rehberlik çalışmalarının yürütülebilmesi hususunda “eş zamanlı görevlendirme” ile karşılaşmaktayız.

Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik

Psikolojik danışma ve rehberlik; okulda başarı ve akademik gelişme, bireysel ve toplumsal ilişkiler, kişisel, eğitsel ve meslekî gelişim alanlarında gruba veya bireysel olarak öğrencilere, ihtiyaçlarını karşılamaları, sorunlarını gidermelerinde sistemli ve profesyonel bir yardım süreci ve hizmetleridir. Bu nedenle de psikolojik danışma ve rehberlik uygulamaları bir hizmetler grubudur ve formal yol ve yöntemlerle kazanılmış profesyonel bilgi, beceri ve ehliyet gerektirmektedir (Kepçeoğlu,1994).

Bireye yönelik, onun gelişimi ve uyumu için ona yardım hizmetlerini kapsayan rehberliğin çok çeşitli tanımları yapılmıştır. Bu alandaki çeşitli tanımlardan bazıları aşağıda verilmiştir.

Bireye toplumda açık gelişme imkânları ve uyması gereken kurallar hakkında bilgi verme rehberliğin en önemli işlevidir. Rehberliğin “bilgi verme” işlevi” olarak adlandırılan bu hizmeti, öğrenciyi, yetenek ve ilgilerine uygun okullar, programlar ve meslekler hakkında aydınlatma, ona görgü ve disiplin kuralları hakkında bilgi verme gibi faaliyetleri kapsar (Kuzgun, 1986, s.5).

Rehberlik “bireye kendini anlaması, çevredeki olanakları tanınması ve doğru kararlar vererek özünü gerçekleştirebilmesi için uzman kişilerce bireye yapılan sistematik ve profesyonel yardım sürecidir” (Kuzgun, 2000, s. 4).

Rehberlik, “bireyin yeterlilikleri ve yetenekleriyle en üst düzeyde gelişerek gereksinmelerini doyumlarında, benliğine uygun rol kavramları geliştirerek çevresindeki durumlarla ilişkisinde uyum sağlaması için gerekli problem çözme, karar verme bilgi ve becerisini kazanmasında; benlik kavramı ile bağdaşan doğal ve toplumsal “gerçeği” içinde öğrenen olarak anlamlı ve mutlu bir yaşam sürmesinde bireye profesyonel kimselerce yapılan, bilimsel ve sistematik yardım sürecidir” (Özoğlu, 1997, s.50-51).

Rehberlik, “kendini anlaması, problemlerini çözmesi, gerçekçi kararlar alması, kapasitelerini kendine en uygun geliştirmesi, çevresine dengeli ve sağlıklı bir uyum yapması ve böylece kendini gerçekleştirmesi için uzman kişilerce verilen psikolojik yardımlardır” (Kepçeoğlu, 1999, s. 13).

Rehberlik, “bireyin en verimli bir şekilde gelişmesini ve doyum verici uyumlar sağlamasında gerekli olan tercihleri, yorumları, planları yapmasına ve kararları vermesine yarayacak bilgi ve becerileri kazanması ve bu tercih ve kararları yürütmesi için bireye yapılan sistemli ve profesyonel yardımdır” (Tan, 2000, s. 18).

En geniş anlamda rehberlik, bir insanın başka bir insana ya da gruba, o insanın ya da grubun en iyi bir biçimde yaşamasına, insanların kendilerini gerçekleştirmelerine en elverişli yolları bulabilmeleri için yapılan yardımlardır. Buraya kadar yapılan açıklamalarda rehberliği şöyle tanımlayabiliriz: Rehberlik, bireye kendini anlaması, çevredeki olanakları tanınması ve doğru tercihler yaparak kendini gerçekleştirebilmesi için yapılan sistematik ve profesyonel bir yardım sürecidir.

Yardım kavramı ile kastedilen tavsiye vermek, akıl öğretmek, bireyi doğru olduğu varsayılan bir hareket tarzı benimsemeye ve uygulamaya zorlamak olmayıp, onun çeşitli seçenekleri tanımada ve en uygun olanı seçmesi için gerekli değerlendirmeyi yapabilecek hale gelmesine çalışmaktır (Mertol, Arsoy ve Ergin;1998,s.12-13).

Tüm tanımlardan yola çıkarak rehberlikle ilgili şunları söyleyebiliriz:

1. Rehberlik bir süreçtir.
2. Rehberlik bireye dönüktür.
3. Rehberlik bireye yardım etmektir.
4. Rehberlik bilimseldir.
5. Rehberlik profesyonel bir yardımdır.
6. Rehberliğin asıl amacı bireye kendini gerçekleştirmesinde yardım etmektir.

Yukarıda ifade edilen betimlemelerden anlaşıldığı üzere rehberlik ve psikolojik danışmanın amacı bireyin, kendini tanınmasını ve kendi güçlerine güvenmesini sağlayarak, kişisel- toplumsal gelişimine yardımcı olmaktır. Rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinden yararlanan birey sonuç olarak şunları başarabilir: (Bakırcıoğlu; 2000, s.9)

1. Kendi yetenek ve ilgilerini, eğitim olanaklarını, içinde yaşamakta olduğu toplumun beklentilerini ve meslekleri tanımış olabilir.

2. Özyapısından gelen ya da doğal ve toplumsal çevresinin etkileri sonucu ortaya çıkan sorunlarını görebilmeli ve bunları çözümleyebilmelidir. Bedensel, devinişsel, bilişsel ve duyuşsal sorunlarının olası çözüm yollarını inceleyerek, bu yollardan uygun olanı kendi özgür iradesi ile seçebilmelidir.

3. Başkaları ile iyi ilişkiler kurabilmeli, yaşama karşı olumlu bir tutum göstermelidir.

4. Boş zamanlarını en uygun biçimde kullanabilmek için gerekli anlayış ve görüşü edinmiş olmalıdır.

Görölüyor ki rehberlik ve psikolojik danışma; eğitimin amaçladığı kişinin bir bütün olarak gelişmesine, kendini gerçekleştirmesine yardım eden bir hizmet olarak belirmektedir.

Milli Eğitim Bakanlığı Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri Yönetmeliğinde de rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinin amacı şu şekilde belirtilmiştir: “Türk Eğitim Sisteminin genel amaçları çerçevesinde eğitimde rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri temelde; öğrencilerin kendilerini gerçekleştirmelerine, eğitim sürecinden yetenek ve özelliklerine göre en üst düzeyde yararlanmalarına ve gizil güçlerini en uygun şekilde kullanmalarına ve geliştirmelerine yöneliktir. Öğrencilere yönelik olarak düzenlenen her türlü rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri bu amaçlar doğrultusunda bütünleştirilerek verilir” (MEB, 2001).

Tablo 1: Çağdaş Eğitim Kurumlarında Yer Alan Öğrenci Kişilik Hizmetlerinin Kapsamı

ÖĞRENCİ KİŞİLİK HİZMETLERİ				
SAĞLIK HİZMETLERİ	SOSYAL YARDIM HİZMETLERİ	REHBERLİK HİZMETLERİ	ÖZEL YETİŞTİRME HİZMETLERİ	SOSYAL VE KÜLTÜREL HİZMETLER
<ul style="list-style-type: none"> ▣ Sağlık Hizmeti İle İlgili Önlemler Alma ▣ Sağlık Eğitimi Verme ▣ Sağlık Kontrolleri Ve Taramalar Yapma ▣ Tedavi Hizmetleri 	<ul style="list-style-type: none"> ▣ Parasal Yardım Hizmetleri ▣ Ek Görev İş Bulma ▣ Barınma Hizmetleri ▣ Beslenme Hizmetleri ▣ Ulaşım Hizmetleri 	<ul style="list-style-type: none"> ▣ Psikolojik Danışma Hizmeti ▣ Mesleki Danışma Hizmeti ▣ Yeni Ortama Alıştırma Hizmeti ▣ Bireyi Tanıma Hizmeti ▣ Bilgi Toplama Ve Yayma Hizmeti ▣ Yöneltilme Ve Yerleştirme Hizmeti ▣ İzleme Ve Değerlendirme Hizmeti 	<ul style="list-style-type: none"> ▣ Başarısızlığı Giderici, Yetiştirme Çalışmaları ▣ Özel Yetenekleri Geliştirme Çalışmaları ▣ İhtiyaca Göre Gerekli Hazırlık Kursları 	<ul style="list-style-type: none"> ▣ Boş Zaman Eğitimi Verme ▣ Boş Zamanları Değerlendirme ▣ Olanakları Hazırlama ▣ İlgilere Göre Çeşitli Etkinlikleri Planlama Ve Yürütme

Çağdaş Eğitim Kurumlarında Yer Alan Öğrenci Kişilik Hizmetlerinin Kapsamı
(Yeşilyaprak, 2004)

Öğrenci kişilik hizmetleri, kapsadığı hizmetler bakımından çeşitli uzmanlık alanlarını, kişi, kurum ve grupları içine alan ve işbirliğini zorunlu kılan hizmetlerdir. Bu hizmetlerin sağlıklı bir şekilde yerine getirilebilmesi okullarda görevli, öğretmen, yönetici, özel eğitim ve sosyal hizmet uzmanları, psikolog, okul psikolojik danışmanı, çeşitli kuruluşların temsilcileri, öğrenci velileri, okul aile birliği vb. benzeri hizmet gruplarının bir biri ile işbirliği içinde çalışmaları ve ortak bir anlayış içinde olmaları gerekmektedir.

Çağdaş eğitim anlayışı, öğrencilerin öğrenme süreçlerine etkin bir şekilde katılımlarını ve bu süreçte kendi sorumluluklarını edinmelerini sağlamayı hedeflemektedir. Okullar bu anlayışın gerçekleştirileceği en temel ortamdır. Okul öncesinden yüksek öğretime kadar öğrenci kişilik hizmetleri, bireyin temel ihtiyaçlarını kapsayan bu hizmetlerin tamamının bir bütün olarak dikkate alınması ve uygulamaların

bu anlayış çerçevesinde programlanması bir zorunluluk olarak kabul edilmektedir (Özgüven, 2000).

Psikolojik Danışmanlık ve Rehberliğin Tarihsel Gelişimi

Rehberlik çalışmalarının başlangıcı ve gelişmesinde ABD öncülük etmiştir. Amerikan toplumuna kaynaklık eden temel ideal ve felsefe, insan olarak kişiye büyük değer vermiştir. Geçen yüzyılın sonlarında, Amerikan toplumunda birçok eğitimci, düşünür ve vatandaşlar, okulların, gençleri, bütün haklarını daha iyi kullanabilecek birer psiko-sosyal varlık olarak ve topluma katkıda bulunacak birer üretici olarak daha iyi yetişmeleri konusunda yakından ilgilenmeye başlamışlardır. Bunun sonucu olarak, bireysel eğitime, çocukların bio-psiko-sosyal ihtiyaçlarına ve toplumun ihtiyaçlarına dikkat artmıştır. Okul müfredat programlarının kuru bilgilerden kurtularak bu esaslara göre hazırlanmasına yönelik çabalar artmıştır. Böylece Amerikan okullarında rehberlik hareketi doğmuştur. Öğrenciyle birey olarak ilgilenen rehberlik hareketinin bir ürünü olarak da psikolojik danışma doğmuştur. Kişinin gelişmesine ve gelişmesini engelleyen problemlerin önlenmesine yardım işi, kişi ile psiko-sosyal bir atmosfer içinde karşı karşıya gelip onunla etkileşimde bulunmayı gerekli kılmaktadır. Bu suretle doğan danışma, toplumda bireylerin ruh sağlığı ile ilgilenmeyi de kapsayacak şekilde gelişip şekillenmiştir. Bir okula ilk defa danışman ataması 1898 yılında olmuştur. Jesse B. Davis, Detroit şehrinde bir lisede danışman olarak çalışmaya başlamıştır (Tan, 2000).

Rehberlik uygulamaları ilk olarak meslek seçimine-iş bulmaya yardım hizmetleri olarak başlamış, daha sonra bireyin eğitsel ve kişisel gelişimini de kapsamak üzere genişlemiştir. Boston'da mesleki rehberlikle başlayan ilk rehberlik uygulamalarının öncüsü Frank Parsons'dur. Parsons 1908'de okul dışında Boston Meslek Bürosu'nu kurmuş, 1909'da Meslek Seçimi isimli bir kitap yazarak mesleki rehberlikle ilgili kavramları açıklamıştır (Kepçeoğlu,1992).

İlk olarak okul dışında ve mesleğe yerleşmeye yardım olarak başlayan rehberlik hizmetleri 1913 yılında eğitim sistemine alınarak sistemli bir şekilde gelişmeye başlamıştır. Amerika'da bu hizmetlerin gelişmesinde mesleki örgütlenmenin de önemli rolü vardır. Bu alandaki hizmetler 1910'larda örgütlenmeye başlamış ve bugün AGPA kısa adıyla bilinen "Amerikan Kişilik Hizmetleri ve Rehberlik Derneği"

bu alanda ulusal düzeyde en güçlü mesleki rehberlik örgütü durumuna gelmiştir (Yeşilyaprak, 2003).

Sonuç olarak ABD’de rehberlik çalışmaları ilk olarak bir mesleğe yerleşmeye yönelik olarak çıkmış, eğitim alanında ise ilk olarak orta öğretim kurumlarında başlamış, sonra ilk ve yüksek öğretimi de kapsayacak şekilde genişlemiştir. ABD’de rehberlik çalışmaları eğitim alanı dışında da faaliyetlerine genişleyerek devam etmiştir.

Ülkemizde Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Çalışmalarının

Tarihsel Gelişimi

Ülkemizde rehberlik hizmetlerinden 1950’li yıllarda söz edilmeye başlanmıştır. Psikolojik Danışma ve Rehberlik hizmetleriyle ilgili uygulamalar, ülkemizde 1950’li yıllarda başlatılmış olmasına rağmen; bu alanda ihtiyaç duyulan personelin yetiştirilmesine yönelik ilk program 1967 yılında Hacettepe Üniversitesi’nde lisansüstü düzeyde açılabilmiştir. Lisans düzeyinde ilk program ise; 1981 yılında Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi bünyesinde açılmış ve günümüzde 21 değişik üniversite (üç fakültede ikinci öğretim olmak üzere) bünyesinde Psikolojik Danışma ve Rehberlik lisans programları mevcuttur. İlköğretim okullarında rehberlik hizmetlerinin gerekliliği her ne kadar 1974 yılında yürürlüğe giren Milli Eğitim Temel Kanununda vurgulanmış olsa da, ülkemizde bu konudaki somut girişimler ancak sekiz yıllık ilköğretime geçişi düzenleyen 4306 sayılı yasada(1997) “yöneltme” hizmetlerinin rehberlik çalışmaları ile desteklenmesi hususunun vurgulanması ile başlamıştır. Bu tarihten itibaren Milli Eğitim Bakanlığı ilköğretim okullarına “Rehber Öğretmen” unvanıyla psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerini yürütmek üzere elemanlar atamaya başlamıştır (Yeşilyaprak,1999).

Ülkemizde eğitim çevrelerinde rehberlikten söz edilmeye başlanması İkinci Dünya Savaşı’nı izleyen yıllara rastlamaktadır.1947’lerde Marshall yardımı çerçevesinde başlayan Türk Amerikan dostluk ilişkileri, eğitim alanında da değişme ve gelişme arzularını kamçulamıştır. Birçok alanda Türkiye’ye gruplar halinde uzmanlar gönderilmiş, bu uzmanlar incelemeler yapmışlar ve raporlar sunmuşlardır. Buna karşılık Türkiye’den de birçok alanda eğitim almak, görgü ve bilgilerini artırmak amacıyla öğrenciler gönderilmeye başlanmıştır. Organize rehberlik faaliyetleri ve dolayısıyla

eğitimde rehberlik ve psikolojik yardım hizmetleri kavramının Türk eğitim sisteminde yer almaya başlamasında bu ilişkilerin büyük rolü olmuştur. 1950 öncesi yıllarda İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Pedagoji ve Psikoloji Enstitüleri'nde ve Ankara Üniversitesi, Dil-Tarih-Coğrafya Fakültesi Psikoloji-Pedagoji Bölümünde bazı test çalışmaları ve yayınları yapılmış ancak ülkenin genel eğitim sorunlarını kapsayacak genişlikte çalışmalar olmamışlardır (Tan, 1986).

İlk olarak 1953-1954 ders yılında Gazi Eğitim Enstitüsü Pedagoji ve Özel Eğitim bölümlerinde rehberlik bağımsız bir ders olarak programda yer almıştır. 1953 yılında eğitimde kullanılacak ölçme araçlarını geliştirmek üzere Talim ve Terbiye Dairesi'ne bağlı "Test ve Araştırma Bürosu" kurulmuştur. 1955 yılında İstanbul'da Atatürk Kız Lisesi'nin, 1956 yılında Ankara'da Deneme Lisesinin ders programları rehberliği esas alan bir eğitim anlayışı ile hazırlanmış ve uygulamaya başlanmıştır. 1955 yılında ilk olarak Ankara'da Demirlibağçe İlkokulu'nda "Psikolojik Servis" merkezi açılmıştır. Daha sonraki yıllarda diğer illerde sayıları artarak açılmış olan bu merkezlerin günümüzde adı "Rehberlik ve Araştırma Merkezleri"dir. 2003 yılı verilerine göre bu merkezlerin sayısı 128'e ulaşmıştır (Doğan, 1996).

1960'dan sonra kalkınma planlarında şura çalışmalarında özellikle "yönelme" hizmetleri esas eksen olmak üzere rehberlik anlayışı ve hizmetlerine yer verildiği görülmektedir. Bunun sonucu olarak 8.Milli Eğitim şurasında ortaöğretimin yeniden düzenlenmesi çerçevesinde 9.sınıfın "Yönelme" sınıfı olması, gençleri ilgi ve yeteneklerine uygun olan programlara yönlendirilmesi, yatay ve dikey geçişlerin yapılması kararları alınmıştır. Bu kararlar doğrultusunda Milli Eğitim Bakanlığı 1970-71 öğretim yılında 24 okulda rehberlik uygulamalarını resmen başlatmış ve her yıl bu sayıyı arttırmıştır (Kepçeoğlu, 1993). Öğrencilerin ders, program ve meslek seçme kararlarına yardım etmek üzere okullarda psikolojik danışma ve rehberlik yardımının önemli bir ihtiyaç olduğu belirtilmiştir. 1974-1975 öğretim yılından itibaren tüm ortaöğretim kurumlarında yaygın rehberlik uygulamaları başlatılmış ve rehberlik saatleri okul programlarında zorunlu saatler olarak yer almıştır. Söz konusu bu uygulamalar sınıf öğretmenlerinin sorumluluğuna bırakılmıştır (Yeşilyaprak, 2001; Doğan, 1998). Okullarda rehberlik için ayrılan saatlerin olması öğrencilerin sorunları çözümünü için önemli bir adım sayılmakla birlikte, okullarımızda yeteri kadar psikolojik

danışmanın olmaması nedeniyle öğretmen-danışman eşgüdümünün kurulamayışı bu saatlerin kullanımını etkisiz hale getirmiştir (Ültanır, 1998, s. 54).

Okullarımızda rehberlik hizmetlerinin yürütülmesi için M.E.B.' e bağlı Özel Eğitim, Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü kurulmuş (1983) ve daha önce açılan Rehberlik Araştırma Merkezleri de (RAM) bu daireye bağlanmıştır. Bugün artık her ilde ve bazı ilçelerimizde açılan Rehberlik Ve Araştırma Merkezleri, ilkokuldan üniversiteye dek her düzeydeki eğitim kurumlarında rehberlik hizmetlerini yürütmekle yükümlüdür. Halen ülke çapında 120 tane RAM bulunmakta ve bu merkezlerde 703 uzman yine "rehber öğretmen" adı ile görev yapmaktadır. Bunların 1/4'ü ne yazık ki Rehberlik ve Psikolojik Danışma dışında eğitim görmüş kişilerdir (Yeşilyaprak, 2003, s. 24).

Gerek rehberlik araştırma merkezlerinde gerekse okullarda çalışan rehberlik uzmanları, üniversitelerimizde "Psikolojik Danışma ve Rehberlik" programlarında yetiştirilmektedir.

Ülkemizde ilk olarak, PDR alanına personel yetiştirme çabası, bir akademik program olarak, lisansüstü düzeyde 1966-67 yılında Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Bölümünde başlatılmıştır. Lisansüstü PDR programları daha sonraki yıllarda Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesinde, ODTÜ ve Boğaziçi Üniversitesinde açılmış ve 1990'lara dek, yüksek lisans düzeyinde yaklaşık 275 ve doktora düzeyinde 60 kadar uzman mezun edilmiştir (Özgüven; 1990). Halen bu alanda eğitim veren 17 ayrı yüksek öğretim programı, çeşitli üniversitelerimizde, yılda ortalama 700 mezun vermektedir. Bu sayı ihtiyacın çok gerisindedir. Her okulda bir rehberlik servisi kurulabilmesi için yaklaşık 45.000 uzmana ihtiyaç vardır. Milli Eğitim Bakanlığı ise raporlarında 11.000 civarında rehberlik uzmanı ihtiyacı belirtmektedir (Yeşilyaprak, 2003).

Son istatistiklere göre MEB'de görevli rehber öğretmen sayısı 13.025'dir. Bunun 1000 kadarı, sayıları 81 ilde 197'yi bulan Rehberlik ve Araştırma Merkezlerinde istihdam edilmektedir (Yeşilyaprak, 2007). İlk ve ortaöğretim okullarında görevli rehber öğretmenlerin yaklaşık yarısı psikolojik danışma ve rehberlik alanında bir lisans programını bitirmişlerdir. Geri kalanlar ise başta psikoloji, eğitim bilimlerinin diğer uzmanlık alanları ile felsefe ve sosyoloji mezunlarıdır. Bu durumda, öğretmenlere rehberlik anlayışı kazandırılarak bu konuda yeterli ilgi ve beceri ile donatılmaları gereklidir.

Bu konu kapsamında son olarak ülkemizde bu alandaki örgütlenmeye değinmek yararlı olabilir. Rehberlik alanında bir mesleki örgütlenme ancak 1989 yılında gerçekleştirilebilmiş ve “Psikolojik Danışma ve Rehberlik Derneği” (PDR-DER) kurulmuştur. PDR Derneğinin kurulduğu 1989 yılına gelindiğinde 300 kadar okulda bu hizmetlerin “uzman” kadrolu kişilerce yürütüldüğü, okulların hepsinde rehberlik örgütünün oluşturulmadığı, okullarda çalışan rehberlik personeli sayısının yaklaşık 600 kadar olduğu rapor edilmiştir (Özgüven, 1990).

Derneğin önemli faaliyetleri arasında, 6 ayda bir yayınladığı bilimsel hakemli akademik bir dergi, etkinlik ve paylaşımların yer aldığı bülten ve alan ile ilgili uygulama kitapları, kongre kitapları gibi yayınları; iki yılda bir toplanan ulusal kongreler, sempozyum ve öğrenci kongreleri gibi toplantılar, kamuoyunu aydınlatma ve danışmanlık hizmetleri, lisans ve lisansüstü programları geliştirme çalışmaları, mezunların istihdam alanlarını artırma, çalışanların unvan ve özlük hakları, çalışma koşullarının iyileştirilmesine yönelik karar organlarını etkileme çabaları; alanda çalışanların niteliğini yükseltme ve meslek etiğini yerleştirme ile ilgili çalışmalar sayılabilir (Yeşilyaprak, 2007).

Türkiye’de psikolojik danışma ve rehberlik alanı, bazı dönemlerden geçerek, yavaş da olsa, gelişimini sürdürmektedir. Uzmanlar, Türkiye’de PDR hizmetlerini, dönemler içinde (Doğan 2000; Korkut 2007) veya farklı kriterler açısından (Pişkin 2006) ele alıp incelemektedirler. Bu incelemeler sonucu ulaşılan ortak kanı, ülkemizde bu hizmet alanının henüz profesyonel bir meslek olarak gelişmediğidir.

Ülkemizde PDR hizmetlerinin konu edilmesi 1950’lerde başlamış ve 1973–74 öğretim yılında orta dereceli okullarda uygulamaya geçilmiştir. Ancak gerekli altyapı hazırlıkları tamamlanmadan ve uzman yetiştirilmeden bu uygulamalara başlanmış olması, diğer bir deyişle “profesyonel bir hizmetin profesyonel olmayanlarca sunulması” yanlış günümüze dek sürmüştür. Ülkemizde PDR lisans eğitimi alan elemanların bile yetişme sorunları olduğu tartışılırken, MEB’in bu uygulaması nitelik sorununu daha da büyüttüğü gibi, meslek elamanları arasında “kimlik karmaşası” yaratmakta, motivasyon kaybına yol açmakta, etik sorunlar oluşturmakta, kısacası mesleğin gelişimine çok önemli zararlar vermektedir (Pişkin 2006). Türkiye’de PDR hizmetleri başlangıcından günümüze dek, daha çok eğitim sürecinde verilen hizmetler olarak kabul edilmiş, lisans programları da ilk ve orta öğretim kurumlarında görev

yapacak eleman yetiştirme hedefine göre düzenlenmiştir. Lisans programından mezun olanlar, MEB'e başvurduklarında (ilgili sınavlar sonucu) "rehber öğretmen" kadro unvanı ile okullara veya Rehberlik ve Araştırma Merkezlerine atanmaktadır.

"Yeterli eleman yetişmediği" gerekçesiyle başlatılan 'alan dışı' atamalar, son yıllarda PDR lisans programı mezunları sayısının artmasına karşın siyasi gerekçelerle sürdürülmüştür. MEB'in psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleri için personel temin etme politikası ve yaklaşımı, başlangıcından günümüze dek, tam anlamıyla açıklığa kavuşmamıştır (Doğan 1996; Yeşilyaprak 2007).

Çalışan personelin aldığı eğitim ve nitelik sorunlarının yanı sıra, belki de öncelikle, niceliksel olarak okullarda görevli rehber öğretmen (psikolojik danışman) sayılarının yetersizliğidir. MEB'in resmi rakamlarına göre (2005) ilköğretim okullarının % 73'ü ile ortaöğretim okullarının % 39'unda rehber öğretmen bulunmamaktadır. Rehber öğretmen bulunan okullarda ise bu personel, çok kalabalık bir öğrenci kitlesinden sorumlu olmaktadır. Yaklaşık 15 milyonu bulan öğrenci sayısı göz önüne alındığında 13 bin rehber öğretmen sayısının yetersizliği çarpıcı bir biçimde ortaya çıkmaktadır. Oysa Amerikan Okul Psikolojik Danışmanları Derneği (ASCA) bu hizmetlerin verilmesinde her 250 öğrenciye 1 psikolojik danışman düşmesi gerektiğini kabul etmektedir (ASCA 2005). Oysa ülkemizde, 1 psikolojik danışmana düşen öğrenci sayısı 905 ile 2836 arasında değişmektedir (Akkök ve Watts, 2004).

Türk PDR-DER bu konuda, gerekli platformlarda soruna dikkat çekerek, YÖK'ün psikolojik danışman yetiştirme ve MEB'in istihdam etme konusunda uzun dönemli ve doğru politikalar geliştirmesinin gereğini hazırladığı raporlarla sıklıkla vurgulamaktadır.

Ülkemizde Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Hizmetleri Yaklaşımı

Eğitim sürecinde PDR hizmetlerine, başlangıcından itibaren daha çok "düzeltici" ve "çare bulucu" bir işlev beklentisiyle yaklaşılmış, ancak MEB'in bu hizmetleri yakın yıllara kadar bir modele oturtamadığı, alan uzmanlarınca sıklıkla dile getirilmiştir (Doğan 1996; Kuzgun 2000). Modelsizlik sorunu, rol karmaşası yaşanmasına; kriz odaklı yaklaşım ise PDR hizmetlerinin okulda, sadece sorun yaratan, problemlili/uyumsuz ve başarısız olan çocukların sorunlarına çare bulucu bir hizmet

olarak algılanmasına yol açmıştır. Bu nedenle Türkiye’de uygulanan mevcut PDR yaklaşımının eleştirildiği ve 2000’li yıllara doğru “gelişimsel” yaklaşıma dayalı kapsamlı PDR program modellerinin önerildiği gözlenmiştir (Erkan 1995; Doğan 2000; Nazlı 2003).

Geleneksel modele yöneltilen eleştiriler, eğitimdeki reform gereksinimi ile birleşince, nihayet 2004-2005 öğretim yılında ilköğretim programları, yapılandırmacılık ve kapsamlı gelişimsel rehberlik yaklaşımı ile yeniden düzenlenmiştir. 14.07.2005 tarihli 192 sayılı Talim ve Terbiye Kurulu Kararı ile, ilköğretim okulları haftalık ders programı çizelgesinde “Rehberlik ve Sosyal Etkinlikler” için (1-8. sınıf) zorunlu ders saati ayrılmıştır. 2006 yılında ilköğretim ve orta öğretim kurumları “Sınıf Rehberlik Programı” uygulamaya sokuldu. Böylece hem öğretim programları içine kaynaştırılmış olarak “rehberlik kazanımlarına yer verilmiş, hem de gelişimsel yaklaşıma uygun programlar yürürlüğe sokulmuştur. Ancak, yeterli ön hazırlık yapılmadan geçilen bu modele yönelik; temelde daha önce değinilen örgüt yapısı, PDR anlayışı yoksunluğu ve uzman personel yetersizliği gibi nedenlere ek olarak 21. yüzyılda psikolojik danışmanlardan beklenen rollere bağlı olarak getirilen eleştiriler mevcuttur (Doğan 2005; Pişkin 2006). Ancak modelin etkililiğinin tartışılması izleme ve değerlendirme araştırmaları ile mümkündür.

Ülkemizde PDR hizmetlerinin, 1950’lerde eğitim sisteminde tartışmaya başlanması, 1973–74 öğretim yılında ortaöğretim kurumlarında, 1997 yılında ilköğretim kurumlarında uygulamaya geçilmesi üzerinden önemli bir süre geçmiş olmasına karşın, bugün PDR hizmetleri çağdaş ve bilimsel anlayış, meslek etiği, yaygınlık, yeterlilik gibi kriterler açısından henüz istenilen düzeye ulaşamamıştır.

Küreselleşen dünyamız artık iki bin yılı geride bırakıp üçüncü binyılında dönerken, sosyo-kültürel ve ekonomik pek çok değişim de gerçekleşmektedir. Ancak, çağımızdaki hızlı değişimler ve gelişmeler hem toplumları, hem de onları oluşturan bireyleri birbirlerinden çok farklı değerler, farklı sorunlar ve farklı arayışlar içerisine sokmuştur. Yani bireylerin ortaya çıkan sorunlarla baş edebilecek ve durmadan değişen çevresine uyum gösterebilecek kimseler olarak yetiştirilmeleri gereğine çok daha fazla ihtiyaç vardır. Bunun içindir ki artık okullarımızda öğrencilere akademik bilgiler yanında onların problem çözme güçlerinin geliştirilmesi amacına da yer verilmektedir.

Bilindiği gibi okullarımız, ilgileri, istekleri, yetenekleri birbirinden çok farklı öğrencileri bir çatı altında toplamakta, onlara eğitim verme sorumluluğunu yüklenmektedir. Gün geçtikçe de öğrenci sayısı ve buna paralel olarak da sorunlar artmaktadır. Fiziksel ve toplumsal yaşamla ilgili sorunlar, bu sorunlara bulunmuş çözüm yolları ya da karşılaşılabilecek bu tür yeni sorunlara çözüm bulabilme becerileri çeşitli akademik ders konularıyla öğrencilere verilmektedir. Ancak, bir bireyin kendi yaşamında karşılaştığı kişisel sorunlar hiçbir dersin konusu değildir. Bu rehberlik servislerinin işidir. Rehberlik servisleri, bireye kişisel sorunlarının çözümü için gerekli olan olgusal bilgileri sağlayan, kişinin isteklerini, olanaklarını ve çeşitli özelliklerini tanımasına yardımcı olan ve bu bilgilerden yararlanarak kendini gerçekleştirmesine yardım eden bir hizmet alanıdır.

Kısaca özetlersek; bu servisler, öğrencinin problemini doğru biçimde tanımlamasına, problemi hakkında yeterli bilgi sahibi olmasına, dolayısıyla karar vermesine yardım eder. Öğrencinin yönlendirilmesinde bu denli önemli olmasına rağmen; hem rehber öğretmen başına düşen öğrenci sayısının çokluğu hem de birçok okulda kadrolu rehber öğretmen bulunmaması ülkemizde önemli bir problemdir. Rehber öğretmen sayısını artırmak için çeşitli yollar denenmiştir. Son yıllarda ise, il milli eğitim müdürlükleri tarafından 2004/65 No’lu Genelge kapsamında yürütülen uygulamayla her okulda bir rehber öğretmen bulunması amaçlanmaktadır. Bunun için kadrolu bir rehber öğretmenin, ikinci bir okulda daha görevlendirilmesi gerekmektedir(MEB, 2004).

Bu çalışma ile Bursa İlinde iki okulda birden görevlendirilen rehber öğretmenlerin görev performanslarıyla ilgili görüş ve önerilerini betimlemek hedeflenmiştir.

Problem Cümlesi

“Eş zamanlı görevlendirme uygulamasına ilişkin rehber öğretmenlerin görüşleri ne yöndedir ve bu özellikler öğretmenlerin kişisel özelliklerine göre farklılık göstermekte midir?”

Alt Problemler

1. Eş zamanlı görevlendirme uygulamasına ilişkin rehber öğretmenlerin görüşleri cinsiyete göre farklılık göstermekte midir?
2. Eş zamanlı görevlendirme uygulamasına ilişkin rehber öğretmenlerin görüşleri medeni durumuna göre farklılık göstermekte midir?
3. Eş zamanlı görevlendirme uygulamasına ilişkin rehber öğretmenlerin görüşleri hizmet verdiği okul türüne göre farklılık göstermekte midir?
4. Eş zamanlı görevlendirme uygulamasına ilişkin rehber öğretmenlerin görüşleri görevlendirildiği okul türüne göre farklılık göstermekte midir?
5. Eş zamanlı görevlendirme uygulamasına ilişkin rehber öğretmenlerin görüşleri mesleki kıdemlerine göre farklılık göstermekte midir?
6. Eş zamanlı görevlendirme uygulamasına ilişkin rehber öğretmenlerin görüşleri mezun olduğu kuruma göre farklılık göstermekte midir?
7. Eş zamanlı görevlendirme uygulamasına ilişkin rehber öğretmenlerin görüşleri çalışma şekline göre farklılık göstermekte midir?

Araştırmanın Önemi

Bu araştırma ile devlet okullarında görev yapmakta olan rehber öğretmenlerin kişisel özellikleri ve mesleki koşulları ile eş zamanlı görevlendirme uygulamasına ilişkin görüşlerini saptayarak varsa, olumsuz durumların ortadan kaldırılması hususunda eğitim yöneticilerine ışık tutmak amaçlanmaktadır.

Elde edilen bulguların rehber öğretmenlerin çalışma koşullarının iyileştirilmesi ve dolayısıyla okul rehberlik hizmetlerinin kalitesinin artırılması yönünde bir fayda sağlayacağı böylece öğrencilerimizin gelişimleri doğrultusunda onlara daha uygun rehberlik hizmetlerinin sunulmasına katkı sağlayacağı umulmaktadır.

Eş zamanlı görevlendirme uygulaması yeni bir uygulama olduğundan henüz bu alanda yapılan yeterince çalışma bulunmamaktadır. Bu nedenle yapılan bu çalışma

sonucunda elde edilen veriler araştırmacılara bu alanda yaşanan sorunlara farklı bir bakış açısı getirerek konunun önemini artıracakı dūřünülmektedir.

Bu araştırma sonuçlarından elde edilen verilerin bu alanda çalışma yapacak diğer araştırmacılara katkı sağlayacakı dūřünülmektedir.

Sınırlılıklar

- Araştırma Bursa ilinde görev yapan ve eş zamanlı görevlendirilen rehber öğretmenleri kapsamaktadır.
- Araştırmacı tarafından geliştirilen veri toplama araçlarında yer alan maddelerle sınırlıdır.

Tanımlar

Rehber Öğretmen (Psikolojik Danışman): Psikolojik danışma rehberlik hizmetlerinin tümünden sorumlu ve bu hizmetleri yetki ile sunabilecek bilgi ve beceriye sahip profesyonel kişi (Kepçeoğlu,1990).

Öğrenci kişilik hizmetleri: Öğrencilerin öğretim faaliyetlerinden etkili biçimde yararlanabilmeleri ve kendilerini her yönüyle tüm olarak gelişmeleri için uygun ortam sağlamaya yönelik hizmetlerin tümü (Yeşilyaprak, 2006).

Eş Zamanlı Görevlendirme: Rehber öğretmenlere norm kadrosunun bulunduğu okulun dışında ulaşım-çalışma ortamı dikkate alınarak ikinci bir okulun rehberlik hizmetlerini planlaması ve koordinasyonu görevinin verilmesi (MEB, 2004).

BÖLÜM II

İLGİLİ YAYIN VE ARAŞTIRMALAR

Bu bölüm yurt içi ve yurt dışı araştırma bulgularının incelendiği iki başlıktan oluşmaktadır.

Yurtiçinde Yapılan Araştırmalar

Rehberlik hizmetleri uygulamaları ile ilgili yurt içinde birçok araştırma yürütülmüştür. Bu çalışmaların çoğu bu hizmetlerin örgün eğitim sisteminde uygulanmasından itibaren gerçekleştirildiği görülmektedir. Bu başlık altında bu araştırma ile ilgili yurt içinde yapılan araştırmalara yer verilmektedir.

Bu araştırmalar arasında eş zamanlı görevlendirme ile doğrudan ilişkili olarak sadece Adana'da yapılan araştırmaya rastlanmıştır.

Eş zamanlı görevlendirmeler süresince; Türk PDR-DER Adana Şubesi Yönetim Kurulu Üyelerine konuyla ilgili rahatsızlıkların iletilmesi üzerine, bir araştırma yapılmasına karar verilmiştir. Bu çalışma Adana İlinde iki okulda birden görevlendirilen rehber öğretmenlerin görev performanslarıyla ilgili görüş ve önerilerini betimlemek amacıyla yapılmıştır (TPDRDAŞ, 2009).

Araştırma Adana ilinde eş zamanlı olarak görevlendirilen 40 rehber öğretmenin görüş ve önerilerinden oluşmaktadır. Araştırma verilerinin analizi sonucunda, ikinci okula yapılan görevlendirmelerin rehber öğretmenlerde hem kişisel hem de mesleki sorunlara neden olduğu anlaşılmaktadır. Rehber öğretmenlerin, ulaşım problemi, yeni bir çalışma ortamına adapte olma, çalıştığı kurumdaki ilişki ve işlerini yeni zaman planlamasına göre ayarlama konularında sıkıntılar yaşadığı anlaşılmaktadır.

Tuzcuoğlu (1995) rehberlik sevisinden beklentiler ve rehberlik servisinin öğrenci üzerindeki etkilerini konu eden bir araştırma yürütmüştür. Bu çalışmada öğretmen, yönetici ve velilerin rehberlik sevisinden beklentileri ve bu hizmetin öğrenci ve veli üzerindeki etkileri öğrenilmeye çalışılmıştır. Araştırma sonucunda yönetici, öğretmen ve velilerin rehberlik hizmetlerini oldukça gerekli gördükleri ortaya çıkmıştır. Bu araştırmaya dayanarak pilot bir okul seçilmiş ve bu okulda rehberlik servisi

kurulmuştur. Yürütülen araştırma rehberlik servisinin öğrenci ve veliler üzerinde olumlu etkisini belirlemiştir.

Paskal (2001), “İstanbul’da İlköğretim Okulu Müdürlerinin, İlköğretim Okullarında Görev Yapan Rehber Öğretmenlerin Görevleri ve Rehberlik Hizmetleri ile İlgili Bilinçlilik Düzeyleri” konulu bir araştırma yürütmüştür. Bu çalışmada elde edilen sonuçlar rehberlik uzmanının görevi olarak belirlenen görevlerden %11 ile %57 arasında görevi olmadığını düşünmektedirler. Bu görevler şöyle özetlenebilir;

1. Disiplin problemi olan öğrencilere sosyal ve psikolojik araştırmalar yapma,
2. Öğrencilerin gidebilecekleri bir üst öğrenim kurumları hakkında bilgilendirme,
3. Öğrencilere verimli çalışma alışkanlıkları kazandırma,
4. Öğrencilerin meslekleri ve meslek çeşitlerini tanımalarına olanak tanıma,
5. Öğrencileri daha yakından tanımak amacı ile ilgili gerekli form ve testleri kullanmaya hazır bulundurma,

Diğer yandan derse gelmeyen öğretmenlerin yerine derse girme, sınavlarda gözcülük yapma, devamsızlık yapan öğrencilerin ailelerine bilgi verme, nöbet tutma gibi rehber öğretmenin açıkça görevi olmayan konularda görevidir diye görüş bildirmişlerdir. Bu araştırma, müdürlerin, rehberlik hizmeti ile ilgisi olmayan satın alma komisyonu, eğitime katkı payı yazışma ve dosyalama konularında okul idaresine yardımcı olma gibi konuları rehberlik uzmanının görevi olduğu görüşünde oldukları belirlenmiştir.

Erkan, (1997), ilköğretim öğrencilerinin ihtiyaçlarını belirlemek amacıyla öğrenci, öğretmen ve velilerin görüşlerine başvurmuştur. Araştırmada 560 öğrenci, 448 veli ve 112 öğretmene “Rehberlik İhtiyaçlarını Belirleme Formu” uygulanmıştır. Sonuçlar değerlendirildiğinde, puanların ortalamaları rehberlik hizmetlerine oldukça ihtiyaç duyulduğunu göstermektedir. Bütün grupların görüşlerine göre ise önce eğitsel rehberliğe, sonra mesleki rehberliğe ihtiyaç duyulmaktadır. Öğrencilerin rehberlik hizmetlerine ihtiyaçları konusunda öğrenci, veli ve öğretmen görüşlerinin paralellik gösterdiği bulgulanmıştır. Bu çalışmaya göre veliler sınıf ve branş öğretmenlerine kıyasla öğrencilerini daha yakından tanımaktadırlar. İlkokul ve ortaokul karşılaştırıldığında ilkokul öğrencilerinin daha fazla rehberliğe ihtiyacı olduğu görülmektedir.

Bozkurt (1998), “Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti İlkokul Öğretmenlerinin Rehberlik Uzmanlarının Görevleri Konusunda Bilinçlilik Düzeyleri” ile ilgili çalışmasında sınıf öğretmenlerine rehber öğretmenlerin görevi ve görevi olmayan maddelerden oluşan bir araç uygulamıştır. Elde edilen sonuçlar sınıf öğretmenlerinin rehberlik uzmanlarının görevleri konusunda yeterince bilinçli olduklarını göstermektedir.

Rehberlik hizmetleri yönetmeliğine göre rehberlik hizmetlerinin değerlendirilmesi adlı bir araştırma yürüten Saylan ve Gürkan (2002), rehberlik uzmanı bulunan ve bulunmayan okullarda rehberlik hizmetlerinin ne derece yürütüldüğünü belirlemeyi amaçlamışlardır. Araştırmada rehberlik hizmetleri yönetmeliğinde tanımlanan rehberlik hizmetleri okul yürütme komisyonu ve psikolojik danışmanın görevleri ile ilgili 32 maddelik bir ölçek araştırmacılar tarafından oluşturulmuştur. Ölçek, 24 rehberlik uzmanı, 38 yönetici, 177 öğretmen ve 423 öğrenciye uygulanmıştır. Rehberlik uzmanı bulunan okullarda rehberlik hizmetlerinin tam uygulandığı, olmayan okullarda ise tam uygulanmadığı belirlenmiştir. Elde edilen sonuçlar, rehberlik uzmanlarının görevleri arasında en çok gerçekleştirdiği görev; “rehberlikle ilgi gerekli kayıtları tutma, ilgili yazılara cevap hazırlama ve istenen raporları düzenleme” olduğunu göstermekte, en az yaptığı görev ise “meslek ve meslek çeşitlerini tanıtıcı program hazırlama, ilgili okullara ve işyerlerine geziler düzenleme” olduğunu göstermektedir.

Erözkan (1997), ilköğretim okulu yönetici ve öğretmenlerinin görüşlerine dayanarak “İlköğretim Okullarında Görevli Yönetici ve Öğretmenlerin P.D.R. Hizmetlerine İlişkin Değerlendirmelerinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi” adlı bir çalışma yürütmüştür. Bu çalışmada hem öğretmen hem de yöneticiler rehberlik hizmetlerini yüksek derecede değerlendirmişlerdir. Yöneticilerin rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerine ilişkin görüşleri cinsiyet, öğretmenlik branşı ve mesleki hizmet yılına göre farklılık göstermezken, öğretmenlerin değerlendirmeleri, kadın ve erkek olma durumlarına göre farklılık göstermiştir.

Okul rehberlik uzmanlarının rehberlik hizmetleri ile ilgili görüşlerini belirlemek amacıyla Kalın (1999), “Ankara İli İlköğretim Okullarında Görevli Rehber Öğretmenlerin İlköğretimde Rehberlik Konusundaki Görüşleri” konulu bir araştırma

yürütmüştür. Rehber öğretmenlerin unvanları hakkında görüşleri farklılık göstermektedir.

Akbaş (2001) ilk ve ortaöğretim okullarında rehberlik hizmetlerinin yürütülmesinde oluşturulan işbirliğini incelemek amacıyla bir araştırma düzenlemiştir. Bilgi toplama aracı olarak “Rehberlik Hizmetleri Değerlendirme Formu” ve “Görüşme Formu” kullanılmıştır. Araştırma sonucu 10 farklı rehberlik hizmeti etkinliğinin altısında yönetici ve rehber öğretmenlerin algıları arasındaki tutarlılık çok düşük bulunmuştur. Gerek yıllık çalışma planlarının hazırlanmasında, gerekse öğrencilerin ilgi ve yeteneklerine uygun eğitsel kollara yönlendirilmesinde oluşturulan işbirliğinde, yöneticiler, rehber öğretmenlerin değerlendirmelerine kıyasla iş birliğini daha yetersiz bulmaktadır.

Bu araştırmada elde edilen bulgular rehberlik hizmetinin yürütülmesinde işbirliğini olumlu etkileyen faktörleri şöyle nitelendirmektedir;

1. Yüksek yönetici desteği,
2. Pozitif rehberlik ve psikolojik danışma anlayışının
3. Psikolojik danışmanın çalışma güdüsü, istekliliği, eğitim ve gelişime önem vermesi,
4. Okulda koruyucu ve önleyici rehberlik anlayışı
5. Öğrenci ihtiyaçlarına yüksek duyarlılık,
6. Görevlilerin yüksek sorumluluk anlayışı,
7. Psikolojik danışmanın rolünün benimsenmesi,
8. Düşük öğrenci sayısı
9. Yüksek veli katılımı.

Rehberlik hizmetlerinde sağlanan işbirliğini olumsuz yönde etkileyen faktörlerse şöyle sıralanmaktadır;

1. Düşük yönetici desteği,
2. Engelleyici iletişim,
3. Olumsuz rehberlik anlayışı
4. Rehberlik uzmanının düşük motivasyonu,
5. Rehberlik uzmanının rolünün benimsenmesinde yetersizlik,
6. Sorun çözmeye dönük rehberlik anlayışı,
7. Görevlilerin düşük sorumluluk anlayışı,

8. Yoğun ders programı,
9. Yönetmeliklerin niteliği,
10. Düşük veli katılımı
11. Öğrenci ihtiyaçlarına düşük duyarlılık
12. Yüksek öğrenci sayısı

Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar

Rehber öğretmenlerin eş zamanlı görevlendirilmesi yurt dışında geçerli bir uygulama olmadığı için bu konuda herhangi bir araştırmaya rastlanmamıştır.

Sonuç olarak gerek yurt içi gerekse yurt dışı araştırma bulgularında görüldüğü üzere psikolojik danışma ve rehberlik hizmeti ile ilgili uygulamalar öğretmen, yönetici, öğrenci ve veli değerlendirmesine dayanarak belirlenmektedir. Bu belirlemede esas olan, ilgililerin uygulamada psikolojik danışma ve rehberlik hizmeti hakkındaki görüşlerini esas almaktır. Bu hizmetle ilgili ideal sonuca ulaşılamadığı görülmektedir.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde araştırma modeli, evren ve örneklem ile veri toplama araçlarına ilişkin bilgilere yer verilmektedir.

ARAŞTIRMA MODELİ

Bu araştırma rehber öğretmenlerin eş zamanlı görevlendirme uygulamasına ilişkin görüşlerini incelemeyi amaçlayan bir çalışma olup tarama modeli kullanılmıştır. Karasar'a(2006,s.77) göre; “tarama modeli geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır. Araştırmaya konu olan durum, kendi koşullarında ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır, var olan durumu değiştirme gibi bir durum söz konusu değildir. Önemli olan durumu uygun bir biçimde gözleyip değerlendirmektir.”

EVREN

Araştırmanın evrenini, 2009–2010 eğitim öğretim yılında Bursa ili; Nilüfer, Osmangazi ve Yıldırım ilçelerinde yer alan 134 psikolojik danışman oluşturmaktadır. Seçilen evrenden örneklem alma yoluna gidilmeden, araştırma evrenin kendisi üzerinde yürütülmüştür. Bu yönüyle araştırmanın verileri, Bursa ili; Nilüfer, Osmangazi ve Yıldırım ilçelerinde yer alan 134 psikolojik danışmanlardan elde edilmiştir.

Tablo 2 : Rehber Öğretmenlerin Görev Yaptıkları İlçelere Göre Dağılımı

İlçe Adı	Rehber Öğretmen (n)	Yüzde %
Nilüfer	38	28
Osmangazi	45	34
Yıldırım	51	38
Toplam	134	100

VERİ TOPLAMA ARAÇLARI ve TOPLANMASI

Araştırmada veri toplamak amacıyla araştırmacı tarafından geliştirilen “Eş Zamanlı Görevlendirme Ölçeği” kullanılmıştır. Bu ölçekte 43 madde yer almaktadır. Bu maddelere ilişkin görüşler için değerlendirme bölümü 5’li Skala şeklinde hazırlanmıştır. Eş zamanlı görevlendirme ölçeğinde yer alan 43 maddeden 28 tanesi olumlu, 15 tanesi olumsuz ifadedir. Ölçek üzerinde maddelerin sıralanması için her maddeye bir numara verilmiş ve hangi maddenin kaçınıcı sırada olacağı kura yöntemiyle belirlenmiştir. Maddelerin puanlandırılmasında ise şu yöntem kullanılmıştır:

Olumlu maddelerde; “Kesinlikle Katılıyorum” seçeneğine 5 puan, “Katılıyorum” seçeneğine 4 puan, “Kararsızım” seçeneğine 3 puan, “Katılmıyorum” seçeneğine 2 puan, “Kesinlikle Katılmıyorum” seçeneğine 1 puan verilmiştir. Olumsuz maddelerde puanlar ters çevrilmiştir.

Ölçeğin uygulama çalışmaları 5 Ocak 2009-10 Şubat 2009 tarihleri arasında yaklaşık bir ayda tamamlanmıştır.

Ölçek Geliştirme Aşamaları

Rehber öğretmenlerin eş zamanlı görevlendirmeye ilişkin düşüncelerinin ne yönde olduğunu belirlemek amacıyla geliştirilen ölçeğin yapı geçerliğini ortaya koymak ve ölçekte yer alan maddelerin faktör yüklerinin belirlenerek boyutlandırılması amacıyla ilk aşamada faktör analizi yapılmıştır. Faktör analizi iki aşamada tamamlanmıştır.

İlk olarak verilerin faktör analizi için uygunluğunu test etmek için Kaiser-Meyer- Olkin (**KMO**) katsayısı ve Barlett Sphericity testi yapılmıştır. Bu testlerin sonuçları aşağıda verilmektedir.

Tablo 3: KMO ve Bartlett's Testi Sonuçları

KMO örneklem uygunluk ölçüsü		,802
Bartlett's Test	ki-kare	3698,972
	df	903
	p	,000

KMO'nun ,60'dan yüksek ve Barlett testinin anlamlı çıkması verilerin faktör analizi için uygun olduğunu gösterir (Büyüköztürk, 2003). Bu sonuçlara göre elde edilen veriler üzerinde faktör analizi yapılabileceği anlaşılmıştır.

Rehber öğretmenlerin eş zamanlı görevlendirmeye ilişkin genel görüşlerini belirlemek üzere ölçek ve alt ölçeklerin ortalamaları alınmış ve puan aralıklarına göre yorum yapılmıştır. Puan aralıkları Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4: Ölçek Seçenekleri İle Puan Aralıkları

Seçenekler	Verilen Puanlar	Puan Aralığı
Kesinlikle Katılıyorum	5	4,21-5,00
Katılıyorum	4	3,41-4,20
Kararsızım	3	2,61-3,40
Katılmıyorum	2	1,81-2,60
Kesinlikle Katılmıyorum	1	1,00-1,80

(Karasar, 1994)

Tablo 5: Uygulanan Ölçeğe İlişkin Faktör Analizi Sonuçları

Madde No	Faktörler			
	Faktör 1	Faktör 2	Faktör 3	Faktör 4
19	,856			
17	,832			
16	,816			
18	,798			
15	,787			
21	,644			
14	,596			
36		,895		
35		,883		
34		,858		
37		,804		
38		,727		
1			,764	
4			,740	
5			,707	
2			,691	
6			,671	
41				,810
42				,796
43				,757
30				,727

Tabloda görüldüğü üzere rehber öğretmenlerin eş zamanlı görevlendirmeye ilişkin görüşleri 4 faktörde toplanmıştır. Bunlar:

Faktör 1- Eş zamanlı görevlendirme okulu ile iletişim

Faktör 2-Gidilen okul, personel, veli ve öğrencileri

Faktör 3-Rehber öğretmen

Faktör 4- Çekilen zorluklar

olarak ifade edilmiştir.

Bu ölçek toplam varyansın %66,48'ini açıklamaktadır. Burada 1. Faktör toplam varyansın % 21,75'ini, 2. Faktör % 17,76'sını, 3. Faktör % 14,39'unu ve 4. Faktör de toplam varyansın % 12,56'sını açıklamaktadır.

Ölçeğin daha sonra güvenilirliğine ilişkin analizlerine geçilmiştir. Burada ölçekteki maddelerin madde-toplam korelasyonları hesaplanmış ve katsayısı düşük madde çıkmadığı için herhangi madde ölçekten çıkarılmamıştır.

Ölçeğin güvenirlik analizi sonuçları aşağıda verilmiştir.

Tablo 6: Güvenirlik Analizi Sonuçları

Madde	Toplam Madde Korelasyonu	Madde Silindiğinde Alpha	Sonuç
14	,4568	,8675	Madde Sayısı=21 Alpha=,872
15	,5050	,8663	
16	,5709	,8642	
17	,6826	,8623	
18	,6847	,8623	
19	,6525	,8628	
21	,3697	,8701	
34	,3952	,8702	
35	,5177	,8653	
36	,2451	,8756	
37	,5518	,8640	
38	,5584	,8637	
1	,4244	,8688	
2	,5255	,8656	
4	,5975	,8638	
5	,5067	,8660	
6	,3855	,8699	
30	,2611	,8757	
41	,3862	,8704	
42	,4902	,8663	
43	,3795	,8706	

Tablodan ölçeğin güvenirlik katsayısının $\alpha = ,87$ çıkması nedeniyle ölçeğin güvenilir olduğu söylenebilir.

Sonuçta, 4 alt faktörden oluşan 21 maddelik nihai ölçek belirlenmiştir.

VERİLERİN ANALİZİ

Araştırmadan elde edilen verilerin istatistiksel analizinde frekans ve yüzdeler hesaplamaları, t-testi ve varyans analizi teknikleri kullanılmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde, ölçekten elde edilen verilerin bulgu ve yorumları yer almaktadır. Bulgu ve yorumlar alt problemlerde yer alan sıralamaya göre sunulmaktadır.

1. Araştırmaya Katılan Rehber Öğretmenlerin Kişisel Bilgilerine İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan rehber öğretmenlerin kişisel özellikleri tablo 6'da özet olarak verilmektedir.

Tablo 7: Örnekleme İlişkin Özellikler

Değişkenler		N	(%)
Cinsiyet	Bayan	77	58
	Erkek	57	42
	Toplam	134	100
Medeni Durum	Bekar	47	35
	Evli	87	65
	Toplam	134	100
Çalıştığı Okul Türü	İlköğretim	77	58
	Genel Lise	32	24
	Meslek Lisesi	25	18
	Toplam	134	100
Mesleki Kıdem	1-5 yıl	46	34
	6-10 yıl	46	34
	11-15 yıl	30	23
	16 yıl ve üzeri	12	9
	Toplam	134	100
Çalışma Şekli	Kadrolu	126	94
	Sözleşmeli	8	6

	Toplam	134	100
Eş Zamanlı Görevlendirilen Okul	İlköğretim	85	63
	Lise	25	19
	Meslek Lisesi	20	15
	Anadolu Lisesi	4	3
	Toplam	134	100
Haftalık Görevlendirilme Süresi	1 gün	33	25
	2 gün	94	70
	3 gün	3	2
	4 gün	-	-
	5 gün	4	3
	Toplam	134	100
Mezun Olunan Üniversite	Büyükşehir Üniversiteleri	58	49
	Anadolu İllerindeki Üniversiteler	68	51
	Toplam	134	100

Tabloda görüldüğü gibi araştırmaya katılanların %58'ini bayan, %42'sini erkek rehber öğretmenler oluşturmaktadır. Bu rehber öğretmenlerin % 35'i bekâr, % 65'i evlidir. Rehber öğretmenlerin % 58'i ilköğretimde, % 24'ü genel liselerde, % 25'i meslek liselerinde çalışmaktadır. Rehber öğretmenlerin % 34'ü 1-5 yıl, % 34'ü 6-10 yıl, % 23'ü 11-15 yıl, % 9'u da 16 yıl ve üzeri mesleki kıdeme sahiptir. Bu öğretmenlerin % 94'ü kadrolu olarak görev yaparken % 6'sı sözleşmeli olarak görev yapmaktadır. Rehber öğretmenlerin % 63'ü ilköğretim okullarında, % 19'u liselerde, % 15'i meslek liselerinde, % 3'ü de Anadolu liselerinde eş zamanlı olarak görevlendirilmektedir. Bu öğretmenlerin %70'i haftada 2 gün, %25'i 1 gün, %2'si 3 gün ve % 4'ü haftada 5 gün eş zamanlı olarak görev yapmaktadır. Rehber öğretmenlerin mezun oldukları üniversitelerin % 51'ini Anadolu illerindeki üniversiteler oluştururken, % 49'unu büyükşehir üniversiteleri oluşturmaktadır.

2. Rehber Öğretmenlerin Eş Zamanlı Görevlendirmeye İlişkin Genel Görüşleri

Rehber öğretmenlerin eş zamanlı görevlendirmeye ilişkin genel görüşlerinin ortalamaları aşağıda tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8: Rehber Öğretmenlerin Eş Zamanlı Görevlendirmeye İlişkin

Genel Puan Ortalamaları

	N	Ortalama	Puan Aralığı
1. Faktör Eş Zamanlı Görevlendirme Okulu İle İletişim	134	11,23	2,24
2. Faktör Gidilen Okul Personel Veli ve Öğrencileri	134	15,29	3,05
3. Faktör Rehber Öğretmen	134	7,97	1,59
4. Faktör Çekilen Zorluklar	134	9,28	1,85
Tüm Ölçek	134	43,77	2,18

Rehber öğretmenlerin puan ortalamaları puan aralıkları dikkate alınarak değerlendirildiğinde; bir, üç ve dördüncü faktörlerde rehber öğretmenlerin düşünceleri olumsuzdur. Sadece ikinci faktörde rehber öğretmenlerin düşünceleri kararsız seviyededir. Genel olarak değerlendirdiğimizde de rehber öğretmenlerin eş zamanlı görevlendirmeye sıcak bakmadıkları anlaşılmaktadır.

3. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın birinci alt problemi “eş zamanlı görevlendirme uygulamasına ilişkin rehber öğretmenlerin görüşleri cinsiyete göre farklılık göstermekte midir?” şeklindeydi. Bu alt probleme ilişkin bulgular tablo 9’da verilmektedir.

Tablo 9: Rehber Öğretmenlerin Cinsiyete Göre Eş Zamanlı Görevlendirmeye İlişkin Görüşleri

Cinsiyet	N	Ortalama	Standart Sapma	t	p
1. Faktör Eş Zamanlı Görevlendirme Okulu İle İletişim					
Bayan	77	11,5	5,85	,873	,384
Erkek	57	10,7	4,83		
2. Faktör Gidilen Okul Personel Veli ve Öğrencileri					
Bayan	77	14,6	6,15	-1,508	,134
Erkek	57	16,1	5,07		
3. Faktör Rehber Öğretmen					
Bayan	77	8,05	4,53	,081	,778
Erkek	57	7,85	2,79		
4. Faktör Çekilen Zorluklar					
Bayan	77	9,77	4,53	,149	,118
Erkek	57	8,61	3,80		
Tüm Ölçek					
Bayan	77	44,0	14,7	,197	,767
Erkek	57	43,3	10,4		

Tabloda görüldüğü gibi rehber öğretmenlerin eş zamanlı görevlendirmeye ilişkin görüşleri cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermemektedir.

4. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın ikinci alt problemi “eş zamanlı görevlendirme uygulamasına ilişkin rehber öğretmenlerin görüşleri medeni durumuna göre farklılık göstermekte midir?” şeklindeydi. Bu alt probleme ilişkin bulgular aşağıda verilmektedir.

Tablo 10: Rehber Öğretmenlerin Medeni Durumlarına Göre Eş Zamanlı Görevlendirmeye İlişkin Görüşleri

Cinsiyet	N	Ortalama	Standart Sapma	t	p
1. Faktör Eş Zamanlı Görevlendirme Okulu İle İletişim					
Bekar	47	11,6	5,06	,702	,484
Evli	87	10,9	5,64		
2. Faktör Gidilen Okul Personel Veli ve Öğrencileri					
Bekar	47	15,6	5,03	,481	,631
Evli	87	15,1	6,12		
3. Faktör Rehber Öğretmen					
Bekar	47	8,4	3,36	1,093	,276
Evli	87	7,7	4,12		
4. Faktör Çekilen Zorluklar					
Bekar	47	8,7	3,47	-1,033	,304
Evli	87	9,5	4,62		
Tüm Ölçek					
Bekar	47	44,5	11,32	,492	624
Evli	87	43,3	13,92		

Tabloda görüldüğü gibi rehber öğretmenlerin eş zamanlı görevlendirmeye ilişkin görüşleri medeni duruma göre anlamlı farklılık göstermemektedir.

5. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın üçüncü alt problemi “eş zamanlı görevlendirme uygulamasına ilişkin rehber öğretmenlerin görüşleri hizmet verdiği okul türüne göre farklılık göstermekte midir?” şeklindeydi. Bu alt probleme ilişkin bulgular aşağıda verilmektedir.

Tablo 11: Rehber Öğretmenlerin Hizmet Verdiği Okul Türüne Göre Eş Zamanlı Görevlendirmeye İlişkin Görüşleri

Hizmet Verilen Okul	N	Ortalama	Standart Sapma	F	p	Fark
1. Faktör Eş Zamanlı Görevlendirme Okulu İle İletişim						
İlköğretim Okulu	77	10,80	4,74	1,132	,326	-
Lise	32	11,12	4,71			
Meslek Lisesi	25	12,68	7,81			
2. Faktör Gidilen Okul Personel Veli ve Öğrencileri						
İlköğretim Okulu	77	15,20	5,50	,029	,972	-
Lise	32	15,50	6,38			
Meslek Lisesi	25	15,28	5,87			
3. Faktör Rehber Öğretmen						
İlköğretim Okulu	77	7,77	3,51	,269	,765	-
Lise	32	8,37	3,39			
Meslek Lisesi	25	8,04	5,37			
4. Faktör Çekilen Zorluklar						
İlköğretim Okulu	77	9,97	4,37	3,561	,031*	1-2
Lise	32	7,62	3,44			
Meslek Lisesi	25	9,28	4,43			
Tüm Ölçek						
İlköğretim Okulu	77	43,76	11,62	,288	,750	-
Lise	32	42,62	10,26			
Meslek Lisesi	25	45,28	19,33			

* $p < ,05$

Tablo incelendiğinde rehber öğretmenlerin çalıştıkları okul türüne göre eş zamanlı görevlendirmeye ilişkin düşünceleri; eş zamanlı görevlendirme okulu ile iletişim, gidilen okul, personel, veli ve öğrencileri ile rehber öğretmen alt faktörlerinde

anlamalı bir farklılığa rastlanmazken, çekilen zorluklar alt faktöründe ($p=0,031$) anlamalı farklılık görülmektedir. Farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere yapılan Scheffe testi sonucunda farklılığın ilköğretim okulunda çalışan öğretmenler ile genel liselerde rehber öğretmenler arasında olduğu tespit edilmiştir. Yani ilköğretim okullarında görev yapan rehber öğretmenler liselerde görev yapanlara göre daha fazla zorlukla karşılaştıklarını düşünmektedirler.

6. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın dördüncü alt problemi “Eş zamanlı görevlendirme uygulamasına ilişkin rehber öğretmenlerin görüşleri görevlendirildiği okul türüne göre farklılık göstermekte midir?” şeklindeydi. Bu alt probleme ilişkin bulgular aşağıda verilmektedir.

Tablo 12: Rehber Öğretmenlerin Görevlendirildiği Okulun Türüne Göre Eş Zamanlı Görevlendirmeye İlişkin Düşünceleri

Görevlendirilen Okul	N	Ortalama	Standart Sapma	F	p	Fark
1. Faktör Eş Zamanlı Görevlendirme Okulu İle İletişim						
İlköğretim	85	10,60	4,39	1,488	,221	-
Genel Lise	25	11,48	5,69			
Meslek Lisesi	20	13,10	8,51			
Anadolu Lisesi	4	13,75	2,98			
2. Faktör Gidilen Okul Personel Veli ve Öğrencileri						
İlköğretim	85	15,01	5,57	1,063	,367	-
Genel Lise	25	15,36	6,67			
Meslek Lisesi	20	15,40	5,62			
Anadolu Lisesi	4	20,25	2,50			
3. Faktör Rehber Öğretmen						
İlköğretim	85	7,42	3,17	1,563	,202	-
Genel Lise	25	8,96	3,55			
Meslek Lisesi	20	8,90	6,23			
Anadolu Lisesi	4	8,75	3,86			
4. Faktör Çekilen Zorluklar						
İlköğretim	85	9,57	4,44	0,476	,700	-
Genel Lise	25	8,52	3,48			
Meslek Lisesi	20	9,20	4,57			
Anadolu Lisesi	4	8,25	3,68			
Tüm Ölçek						
İlköğretim	85	42,61	11,27	0,962	,413	-
Genel Lise	25	44,32	11,63			
Meslek Lisesi	20	46,60	20,68			
Anadolu Lisesi	4	51,00	4,69			

Tablo 12’de görüldüğü gibi rehber öğretmenlerin görev yaptıkları okul türlerine göre eş zamanlı görevlendirmeye ilişkin görüşlerinde farklılık bulunmamaktadır.

7. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın beşinci alt problemi “eş zamanlı görevlendirme uygulamasına ilişkin rehber öğretmenlerin görüşleri mesleki kıdemlerine göre farklılık göstermekte midir?” şeklindeydi. Bu alt probleme ilişkin bulgular aşağıda verilmektedir.

Tablo 13: Rehber Öğretmenlerin Mesleki Kıdemlerine Göre Eş Zamanlı Görevlendirmeye İlişkin Görüşleri

Mesleki Kıdem	N	Ortalama	Standart Sapma	F	p	Fark
1. Faktör Eş Zamanlı Görevlendirme Okulu İle İletişim						
1-5 yıl	46	11,75	9,29	1,591	,077	-
6-10 yıl	46	10,34	3,63			
11-15 yıl	30	11,56	3,62			
16 yıl ve üzeri	12	11,75	6,0			
2. Faktör Gidilen Okul Personel Veli ve Öğrencileri						
1-5 yıl	46	15,21	9,29	1,197	,278	-
6-10 yıl	46	14,86	3,63			
11-15 yıl	30	15,06	3,62			
16 yıl ve üzeri	12	13,88	6,0			
3. Faktör Rehber Öğretmen						
1-5 yıl	46	8,45	3,29	1,357	,171	-
6-10 yıl	46	7,10	2,48			
11-15 yıl	30	8,30	3,62			
16 yıl ve üzeri	12	6,75	6,10			
4. Faktör Çekilen Zorluklar						
1-5 yıl	46	8,68	3,25	1,000	,463	-
6-10 yıl	46	9,10	3,24			
11-15 yıl	30	10,01	4,71			
16 yıl ve üzeri	12	9,66	4,42			
Tüm Ölçek						
1-5 yıl	46	47,37	12,75	1,336	,183	-
6-10 yıl	46	46,33	11,52			
11-15 yıl	30	10,01	8,59			
16 yıl ve üzeri	12	38,66	15,94			

Tablo 13'te görüldüğü gibi rehber öğretmenlerin eş zamanlı görevlendirmeye yönelik görüşleri mesleki kıdemlerine göre farklılık göstermemektedir.

8. Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın altıncı alt problemi “Eş zamanlı görevlendirme uygulamasına ilişkin rehber öğretmenlerin görüşleri mezun olduğu kuruma göre farklılık göstermekte midir?” şeklindeydi. Bu alt probleme ilişkin bulgular aşağıda verilmektedir.

Tablo 14: Rehber Öğretmenlerin Mezun Oldukları Kuruma Göre Eş Zamanlı Görevlendirmeye İlişkin Görüşleri

Üniversiteler	N	Ortalama	Standart Sapma	t	p
1. Faktör Eş Zamanlı Görevlendirme Okulu İle İletişim					
Büyükşehirlerdeki Üniversiteler	58	11,12	4,75	-,381	,704
Anadolu İllerindeki Üniversiteler	68	11,50	6,17		
2. Faktör Gidilen Okul Personel Veli ve Öğrencileri					
Büyükşehirlerdeki Üniversiteler	58	14,84	5,82	-1,060	,291
Anadolu İllerindeki Üniversiteler	68	15,92	5,60		
3. Faktör Rehber Öğretmen					
Büyükşehirlerdeki Üniversiteler	58	7,22	2,85	-2,261	,025*
Anadolu İllerindeki Üniversiteler	68	8,79	4,58		
4. Faktör Çekilen Zorluklar					
Büyükşehirlerdeki Üniversiteler	58	9,62	4,51	,824	,412
Anadolu İllerindeki Üniversiteler	68	9,01	3,74		
Tüm Ölçek					
Büyükşehirlerdeki Üniversiteler	58	42,81	11,14	-1,037	,302
Anadolu İllerindeki Üniversiteler	68	45,23	14,52		

Rehber öğretmenlerin mezun oldukları kurumlara göre eş zamanlı görevlendirmeye ilişkin düşünceleri arasında rehber öğretmen alt faktörü haricinde tüm

alt faktörlerde ve tüm ölçekte anlamlı bir farklılığa rastlanmazken rehber öğretmen alt faktöründe anlamlı bir farklılık görülmektedir.

9. Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın yedinci alt problemi “Eş zamanlı görevlendirme uygulamasına ilişkin rehber öğretmenlerin görüşleri çalışma şekline göre farklılık göstermekte midir?” şeklindeydi. Bu alt probleme ilişkin bulgular aşağıda verilmektedir.

Tablo 15: Rehber Öğretmenlerin Çalışma Şekillerine Göre Eş Zamanlı Görevlendirmeye İlişkin Düşünceleri

Cinsiyet	N	Ortalama	Standart Sapma	t	p
1. Faktör Eş Zamanlı Görevlendirme Okulu İle İletişim					
Kadrolu	126	11,24	5,55	,124	,902
Sözleşmeli	8	11,00	3,42		
2. Faktör Gidilen Okul Personel Veli ve Öğrencileri					
Kadrolu	126	15,20	5,74	-,675	,501
Sözleşmeli	8	16,62	6,06		
3. Faktör Rehber Öğretmen					
Kadrolu	126	8,01	3,96	,540	,590
Sözleşmeli	8	7,25	1,90		
4. Faktör Çekilen Zorluklar					
Kadrolu	126	9,31	4,35	,364	,717
Sözleşmeli	8	8,75	2,65		
Tüm Ölçek					
Kadrolu	126	43,78	13,27	,034	,973
Sözleşmeli	8	43,62	9,05		

Tablodan da anlaşılacağı üzere rehber öğretmenlerin eş zamanlı görevlendirmeye ilişkin görüşleri okulda kadrolu veya sözleşmeli olarak görev yapmalarına göre değişmemektedir.

BÖLÜM IV

SONUÇ VE ÖNERİLER

1. Rehber öğretmenlerin genel olarak eş zamanlı görevlendirmeye ilişkin düşünceleri olumsuzdur. Buna göre rehber öğretmenlerin eş zamanlı görevlendirmeye karşı oldukları söylenebilir.

2. Rehber öğretmenlerin eş zamanlı görevlendirilen okul personel, veli ve öğrenci ile ilişkileri ortalama seviyededir.

3. Rehber öğretmenler genel olarak eş zamanlı görevlendirmeyi gereksiz ve yararsız olarak görmekte, bu konuda zorluklar çekmektedir.

4. Rehber öğretmenlerin eş zamanlı görevlendirmeye ilişkin düşüncelerinde; cinsiyete, medeni durumlarına, kıdemlerine ve çalışma şekillerine göre farklılık bulunmamıştır.

5. Rehber öğretmenlerin eş zamanlı görevlendirmeye ilişkin düşüncelerinde; rehber öğretmen, görevlendirilen okul personel veli ve eş zamanlı görevlendirilen okul ile iletişim alt faktörlerinde anlamlı farklılık bulunmamıştır. Ancak çekilen zorluklar alt faktöründe rehber öğretmenlerin çalıştığı okul türüne göre eş zamanlı görevlendirmede ilköğretim okulunda çalışan öğretmenler; genel liselerde ve meslek liselerinde çalışan rehber öğretmenlere göre ve genel liselerde çalışan rehber öğretmenler; ilköğretim okulları ve meslek liselerinde çalışan rehber öğretmenlere göre eş zamanlı görevlendirmede daha fazla zorluklarla karşılaşmaktadır.

6. Rehber öğretmenlerin eş zamanlı görevlendirmeye ilişkin düşüncelerinde mezun olunan üniversiteye göre; görevlendirilen okul personel veli, eş zamanlı görevlendirilen okul ile iletişim ve çekilen zorluklar alt faktörlerinde anlamlı farklılık bulunmamıştır. Ancak rehber öğretmen alt faktöründe büyükşehir üniversitelerinden mezun rehber öğretmenler ile Anadolu üniversitelerinden mezun olan rehber öğretmenler arasında anlamlı bir farklılık görülmektedir.

ÖNERİLER

Bilindiği gibi okullarımız, ilgileri, istekleri, yetenekleri birbirinden çok farklı öğrencileri bir çatı altında toplamakta, onlara eğitim verme sorumluluğunu

yüklenmektedir. Gün geçtikçe de öğrenci sayısı buna paralel olarak da sorunlar artmaktadır. Bir bireyin kendi yaşamında karşılaştığı kişisel sorunlar hiçbir dersin konusu değildir. Bu rehberlik servislerinin işidir. Rehberlik servisleri, bireye kişisel sorunlarının çözümü için gerekli olan olgusal bilgileri sağlayan, kişinin isteklerini, olanaklarını ve çeşitli özelliklerini tanımasına yardımcı olan ve bu bilgilerden yararlanarak kendini gerçekleştirmesine yardım eden bir hizmet alanıdır.

Kısaca özetlersek; bu servisler, öğrencinin problemini doğru biçimde tanımlamasına, problemi hakkında yeterli bilgi sahibi olmasına, dolayısıyla karar vermesine yardım eder. Karar verme de problem çözmenin en önemli aşamasıdır. Bu aşamada verilecek kararlar bireyin yaşamının belki de dönüm noktası olacaktır. Bunun için, öğrencinin bazı bilgiler yanında psikolojik desteğe de ihtiyacı olabilir. Bu desteği de rehberlik servisleri sağlayacaktır. Okullardaki psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleri nitelik itibarıyla, ilk ve ortaöğretim basamağındaki öğrencilerin hızlı gelişim ve değişim gösterdikleri bir döneme denk gelmektedir. Bu hızlı gelişim duygusal, sosyal, zihinsel, bedensel ve eğitsel alanlarda olmaktadır. Değişim ve gelişimin yoğun olduğu yaşamları olan öğrencilere hizmet verebilmek için, onlarla uzun ve derin ilişki kurmak önemlidir. Öğrencilerle etkileşime girilecek bol zamanın olması gereklidir ve bu nedenle, İl Milli Eğitim Müdürlükleri'nin görevlendirmeleri yaparken okul psikolojik danışmanlığının özelliğine uygun kararlar almalarının yararlı olacağı düşünülmektedir. İki okula birden yapılan görevlendirmelerde yarar sağlanmadığı, bilakis asıl görev yeri olan okullarda da sorunlara yol açtığı, istenen verimin elde edilemediği anlaşılmıştır. Bu tür görevlendirmeler rehber öğretmenlerin kişisel ve mesleki sorunlarını arttırmakta ve baş etme becerilerini güçleştirmektedir.

Bu nedenlerle, Ek 3'te belirtilen 2004/65 No'lu Genelge'nin yürürlükten kaldırılması yararlı olacaktır.

Rehber öğretmenlerle ilgili alınacak karar ve yapılacak görevlendirmelerde konunun uzmanları olan mesleki dernek (Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Derneği), üniversitelerdeki öğretim üyeleri, ilgili kurum ve müdürlüklerle işbirliği yapılması ve meslek elemanlarının görüş ve düşüncelerinin alınması yararlı olacaktır. Ayrıca görevlendirmeler rehber öğretmenin üstesinden gelmekte zorlanacağı ulaşım, ekonomik v.b. sorunlar yaratmamalı veya benzer sorunlara yönelik önlemler alınmalıdır. İkinci bir okula görevlendirilen rehber öğretmenin ilgilenmesi gereken

öğrenci mevcudunun, rehber öğretmen norm kadro atamasında belirtilen sayının çok üzerinde olduğu görülmektedir. Bu durum da hizmetlerin yeterli, nitelikli, psikolojik danışmanlık mesleğinin özüne uygun bir şekilde yürütülmesini olumsuz etkilemektedir.

Bu nedenle eş zamanlı görevlendirme yapılması zorunlu ise haftanın sadece bir günü görevlendirme yapılmalıdır.

Her geçen yıl artış gösteren öğrenci sayısı göz önünde bulundurularak rehber öğretmen atama kadro sayıları artırılmalıdır.

Sonuç olarak rehber öğretmenleri zorunlu olarak başka okullarda görevlendirmek rehber öğretmenleri kişisel olarak olumsuz etkilemektedir. Halen devam eden eş zamanlı görevlendirme uygulamasına son verilmelidir. Bu araştırmanın bu alanda yapılacak diğer çalışmalara da yön vermesi beklenmektedir.

KAYNAKLAR

- Akbaş, S., “İlköğretim ve Ortaöğretim Okullarındaki Rehberlik Hizmetlerinin Yürütülmesinde Oluşturulan İşbirliğinin İncelenmesi”, Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Adana, 2001.
- Akkök, F. Ve Watts, T.G., *Mesleki Bilgi, Rehberlik Hizmetleri Türkiye Ülke Raporu*. Ankara, Milli Eğitim Basımevi, 2004.
- ASCA., “Total Student-to-Counselor Ratio by State 2002-2003 School Year” URL: www.schoolcounselor.org).
- Bakırcıoğlu, R., İlk, Orta ve Yüksek öğretimde Psikolojik Danışma ve Rehberlik, Ankara, Anı Yayıncılık, 2000.
- Bozkurt, Y., “Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti İlkokul Öğretmenlerinin Rehberlik Uzmanlarının Görevleri Konusunda Bilinçlilik Düzeyleri” Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul:1998.
- Büyüköztürk, Ş., Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı. Ankara: PegemA Yayıncılık, 2003.
- Doğan, S., “Türkiye’de Psikolojik Danışma ve Rehberlik Alanında Meslek Kimliğinin Gelişimi ve Bazı Sorunlar” Türk PDR Dergisi, Cilt 2, Sayı 7, 1996.
- Doğan, S., “Türkiye’de Psikolojik Danışma ve Rehberlik Kimliği: Gelişmeler ve Sorunlar” Milli Eğitim Dergisi, Sayı 139, 1998.
- Doğan, S., “Okul Rehberliği ve Danışmanlığı Alanında Çağdaş Bir Yaklaşım Kapsamlı Rehberlik Programı Modeli” Türk PDR Dergisi, Cilt 2, Sayı 13, 2000.
- Engin, C., “Veli ve Öğretmen Algılarına Göre İlkokul Psikolojik Danışmanlarının Rol ve İşlevleri”, III. Ulusal Psikolojik Danışma Ve Rehberlik Kongresi, Çukurova Üniversitesi, Adana, 1996.
- Erkan, S., “Kapsamlı Rehberlik Programları”, *Milli Eğitim Dergisi*, Sayı 128, s.38–43, 1995.
- Erkan, S., “İlköğretim Öğrencilerinin Rehberlik İhtiyaçlarının Belirlenmesi”, *Eğitim Yönetimi Dergisi*, Yıl:3, Sayı:3, 1997.
- Erkan, S., “Rehberlik Nedir?” İlköğretimde Rehberlik, Ankara, Nobel Yayın Dağıtım, 2000.
- Erözkan, A., “İlköğretim Okullarında Görevli Yönetici ve Öğretmenlerin P.D.R. Hizmetlerine İlişkin Değerlendirmelerinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi” İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Malatya, 1997.

- Kalın, Ş., “Ankara İli ilköğretim Okullarında Görevli Rehber Öğretmenlerin İlköğretimde Rehberlik Konusundaki Görüşleri” KATÜ, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Trabzon, 1999.
- Karasar, N., Bilimsel Araştırma Yöntemi, Ankara, 1994.
- Karasar, N., Bilimsel Araştırma Yöntemi, (16. Bsk.), Ankara, Nobel Yayınları, 2006.
- Kepçeoğlu, M., Psikolojik Danışma ve Rehberlik, Ankara, Kadioğlu Matbaası, 1992.
- Kepçeoğlu, M., Psikolojik Danışma ve Rehberlik, Kadioğlu Matbaası, Ankara, 1993.
- Kepçeoğlu, M., Psikolojik Danışma ve Rehberlik, Ankara 1994.
- Kepçeoğlu, M., Rehberlik ve Psikolojik Danışma, Ankara, Alkım Kitapevi, 1999.
- Kepçeoğlu, M., Psikolojik Danışma Ve Rehberlik, Alkım Yayınevi, İstanbul, 2001.
- Kuzgun, Y., Rehberlik ve Psikolojik Danışma, Ankara, ÖSYM Yayınları, 1986.
- Kuzgun, Y., Rehberlik ve Psikolojik Danışma, Ankara, ÖSYM Yayınları, 2000.
- MEB., Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri Yönetmeliği, 17.4.2001, Sayı: 24376, Resmi Gazete, 2001.
- MEB., 03.09.2004 tarih ve 3435 sayılı 2004/65 No’lu Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri Genelgesi, 2004.
- Mertol, Ş; Ergin, H; Ersoy, S., Psikolojik Danışma ve Rehberlik Ders notları, İstanbul, İÜ Edeb. Fak. Eğit. Bil. Böl. Ders Notları, 1998.
- Nazlı, S., Kapsamlı Gelişimsel Rehberlik ve Psikolojik Danışma Programları, Ankara, Anı Yayıncılık, 2003.
- Paskal, K., “İlkokul Yöneticilerinin Bu Okullarda Görev Yapan Rehber Öğretmenlerin Görevleri ve Rehberlik Hizmetleri ile İlgili Bilinçlilik Düzeyleri”. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2001.
- Pişkin, M., Türkiye’de Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetlerinin Dünü, Bugünü ve Yarını, Ankara, Nobel Yayın Dağıtım, 2006.
- Özgüven, İ.E., Çağdaş Eğitimde Psikolojik Danışma ve Rehberlik, Ankara, PDREM Yayınları, 2000.
- Özgüven, İ.E., “Ülkemizde Psikolojik Danışma ve Rehberlik Faaliyetlerinin Dünü ve Bugünü” Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi. Cilt:1, Sayı: 1, 1990.
- Özoğlu, S., Çağdaş Eğitimde Rehberlik ve Psikolojik Danışma, Ankara, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları No: 182, 1997.

- Saylan, N., Gürkan, U., “Rehberlik Hizmetleri Yönetmeliğine Göre Rehberlik Hizmetlerinin Değerlendirilmesi” S.Ü. VII. Eğitim Bilimleri Kongresi, 2002.
- Tan, H., Psikolojik Danışma ve Rehberlik, MEB, İstanbul, 1986.
- Tan, H., Psikolojik Danışma ve Rehberlik, Teori ve Uygulama, İstanbul, 2000.
- Tuzcuoğlu, S., “Psikolojik Danışma ve Rehberlikte Testlerin Önemi”, Çağdaş Eğitim. Sayı: 213, Eylül, 1995, s. 20-22.
- Ültanır, E., “İlköğretim Birinci Kademesinde Rehberliğin Gereği, Danışman ve Öğretmenlerin Rollerini”, VII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi, (9-11 Eylül 1998), Konya Selçuk Üniversitesi Yayını, 1998.
- Yeşilyaprak, B., “Sınıf Öğretmenlerinin Rehberlik Açısından Rol ve İşlevleri” ,Milli Eğitim Dergisi, Sayı: 144, s 27-30, 1999.
- Yeşilyaprak, B., Eğitimde Rehberlik Hizmetleri, Ankara, 2001.
- Yeşilyaprak, B., Eğitimde Rehberlik Hizmetleri, Ankara, 2003.
- Yeşilyaprak, B., Eğitimde Rehberlik Hizmetleri Gelişimsel Yaklaşım, Ankara, Nobel Yayınları, 2004.
- Yeşilyaprak, B., Türkiye’de PDR Alanının Gelişiminde Türk PDR Derneğinin Yeri ve Önemi, Gelişen Psikolojik Danışma ve Rehberlik, Ankara, Nobel Yayın Dağıtım,2007

EKLER

1. Eş Zamanlı Görevlendirme Anketi

ANKET

Değerli meslektaşım, hazırlanan bu anket rehber öğretmenlerin eş zamanlı görevlendirmenin mesleki durumlarına etkisini ölçmek için hazırlanmıştır. Ankete isim yazmanıza gerek yoktur. Buradaki veriler sadece bilimsel araştırmalarda kullanılacaktır. Lütfen bu anketimizin bütün maddelerini dikkatlice okuyup cevaplayınız. Katkılarınız için teşekkür ederim.

MUSTAFA AVCI
Rehber Öğretmen

BÖLÜM- A(KİŞİSEL BİLGİ FORMU) Cinsiyet: Kadın () Erkek ()

Medeni Hal: Bekar () Evli () Boşanmış ()

Okulunuzun Türü: İlköğretim () Genel lise () Meslek lisesi ()

Mesleki Kıdeminiz: (Lütfen yazınız)

Görevlendirildiğiniz Okul: İlköğretim () Lise () Meslek Lisesi () Anadolu Lisesi ()

Mezun Olduğunuz

Kurum:.....

Yaşınız: (Lütfen yazınız)

Çalışma Şekliniz: Kadrolu () Sözleşmeli () Dışardan ücretli ()

Kaç gün Görevlendiriyorsunuz: 1 Gün () 2 Gün () 3 Gün () 4 Gün () 5 Gün ()

BÖLÜM –B (EŞ ZAMANLI GÖREVLENDİRME ÖLÇEĞİ)	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1. Faktör EŞ ZAMANLI GÖREVLENDİRMEOKULU İLE İLETİŞİM					
1- Eş zamanlı görevlendirme yapılan okullar, rehberlik ve psikolojik hizmetlerinden verimli bir şekilde faydalanmaktadır.					
2- Eş zamanlı görevlendirme olunan okulda rehberlik hizmetleri istenilen duruma erişir.					
3- Eş zamanlı olarak görevlendirildiğimiz okul da öğrencilerle iletişimimiz istenilen seviyede olur.					
4- Eş zamanlı olarak görevlendirildiğimiz okul da öğretmenlerle iletişimimiz istenilen seviyede olur.					
5- Eş zamanlı olarak görevlendirildiğimiz okul da idarecilerle iletişimimiz istenilen seviyede olur.					
6- Eş zamanlı olarak görevlendirildiğimiz okul da velilerle iletişimimiz istenilen seviyede olur.					

7- Eş zamanlı görevlendirme görevi tercihi rehber öğretmenlerin isteği üzerine yapılmaktadır.					
2. Faktör GİDİLEN OKUL PERSONEL VELİ VE ÖĞRENCİLERİ					
8- Eş zamanlı görevlendirildiğim okullardaki yöneticiler nezaket ve isteklilikle beni karşılamaktadırlar.					
9- Eş zamanlı görevlendirildiğim okullardaki öğretmenler nezaket ve isteklilikle beni karşılamaktadırlar.					
10- Eş zamanlı görevlendirildiğim okullardaki veliler nezaket ve isteklilikle beni karşılamaktadırlar.					
11- Eş zamanlı görevlendirildiğim okullardaki tüm personel bana yardımcı olmaya çalışmaktadırlar.					
12- Eş zamanlı görevlendirildiğim okullardaki yönetici ve öğretmenler tarafından çalışmalarım takdir edilmektedir.					
3. Faktör REHBER ÖĞRETMEN					
13- Rehber öğretmenlerin eş zamanlı olarak görevlendirilmesi doğrudur.					
14- Rehber öğretmenlerin eş zamanlı olarak görevlendirilmeleri mesleki gelişimleri için yararlı bir uygulamadır.					
15- Eş zamanlı görevlendirme mesleği anlamlı ve değerli yapar.					
16- Eş zamanlı görevlendirme mesleğe duygusal bağlılığı artırır.					
17- Eş zamanlı görevlendirme mesleki etiğe uygundur.					
4. Faktör ÇEKİLEN ZORLUKLAR					
18- Eş zamanlı görevlendirmelerde ulaşım yönünden zorluk çekiyorum.					
19-Eş zamanlı görevlendirildiğim zaman çabalarımın karşılığını maddi olarak alamamaktayım.					
20-Eş zamanlı görevlendirme benim ruh sağlığıma olumsuz etkilemektedir					
21-Eş zamanlı görevlendirme maddi imkânlarımı zorlamaktadır.					

2. 65 No'lu Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetleri Genelgesi

T.C.
MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI
Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri
Genel Müdürlüğü

SAYI : B.08.0.ÖRG.0.20.02.01-426/ ANKARA

KONU : Rehberlik ve Psikolojik Danışma
Hizmetleri.

03.09.2004

VALİLİĞİNE
(Milli Eğitim Müdürlüğü)

GENELGE NO: 2004/

- İLGİ:**a) 17.03.2001 tarih ve 24376 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan MEB.Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri Yönetmeliği.
b) 18.01.2003 tarih ve 23937 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan MEB.Bağlı Okul ve Kurumların Yönetici ve Öğretmenlerinin Norm Kadrolarına İlişkin Yönetmelik.
c) MEB.Personel Genel Müdürlüğü'nün 06.01.2004 tarih ve 1762 sayılı Norm Kadro Uygulamalarına ilişkin yazısı..

Bireylere kendini ve başkalarını anlama, yeteneklerini kullanma, fırsatları değerlendirme, insan ilişkilerinde karşılaştığı sorunlara çözüm bulma, yaşamını ve geleceğini planlama sorumluluğunu üstlenme gibi yeterliklerin, eğitim öğretim kurumlarında sadece akademik faaliyetlerin bir ürünü olarak ortaya çıkmasını beklemeden, günümüz sosyal ve ekonomik gereklerine uygun bir anlayışla rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerini desteklemek gerekmektedir.

Günümüz eğitim anlayışında öğrencilerin gelişimsel görevlerinin eğitim sistemi içinde desteklenmesi, sosyal/kişisel, akademik/eğitsel ve mesleki sorunlarının önlenmesinde öğrencileri güçlendirecek, rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinin temel amaç ve görevlerini yerine getirecek bir örgütlenmeye gidilmesi, giderek daha önemli hale gelmektedir.

Eğitim öğretim kurumlarında yürütülen rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinin yaygınlaştırılması, her okula her öğrenciye ulaşılması, hizmetlerin daha etkili ve verimli hale getirilerek sunulması amacıyla "Okul Rehberlik ve Psikolojik Danışma Servisleri" yle İl merkezleri ve hizmet potansiyeli açısından bazı ilçelerde de açılan "Rehberlik ve Araştırma Merkezleri" tarafından yürütülen çalışmalar değerlendirilerek, Bakanlığımız (www.orgm.meb.gov.tr /rehberlik/rehberlik ve araştırma merkezleri şubesi) adresinde paylaşımına sunulmaktadır.

Rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerine ilişkin örgütlenmenin ve hizmet akışının eğitim sistemimizde geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması çalışmalarının uygulanmasında, hizmetlere ilişkin usul ve esaslar mevzuatında tanımlanmış olmasına rağmen zorluklar yaşanmakta, karşılaşılan sorunlar gerek resmi yazı gerekse e-posta hizmetleri aracılığıyla Bakanlığımıza iletilmektedir.

Hizmetlerin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması anlayışıyla sorunlara açıklık getirmek ve çözümüne yardımcı olmak üzere aşağıda belirtilen hususların açıklanması gerekli görülmüştür.

1- İlgi (a) Yönetmeliğin 19. ve 20. maddelerinde kuruluş ve görevleri belirlenen “Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri İl Danışma Komisyon”larının, rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinin il düzeyinde planlanması ve kurumlar arası işbirliğinin sağlanması amacıyla yılda en az iki defa toplanması gerekmektedir.

T.C.
MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI
Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri
Genel Müdürlüğü

SAYI : B.08.0.ÖRG.0.20.02.01-426/ ANKARA

KONU : Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri.

-2-

2-Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri İl Danışma Komisyon”larında, öğretim kurumlarında yürütülen rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinin değerlendirilmesi, yeni öğretim yılı için çalışma hedeflerinin belirlenmesi, çalışmalarla ilgili ihtiyaçların tespit edilmesi, sunulan önerilerin değerlendirilmesi, görev ve görevlilerin belirlenmesi karar altına alınacaktır. Alınan kararlar Haziran ve Eylül ayları sonunda ayrıca bir yazışmaya meydan verilmeden Bakanlığımıza gönderilecektir. Komisyon raporları, Bakanlığımızca yapılacak değerlendirmeleri kolaylaştırmak üzere word yazı formatıyla e-posta olarak ta www.orgm.meb.gov.tr adresine gönderilecektir.

3-Rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinin geliştirilmesinde mevcut örgütlenme modelinin eğitim sistemimize uygun olduğu, ancak hizmetlerin yürütülmesinde görev yapan rehber öğretmen/psikolojik danışman dağılımının İlgi (b) Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Okul ve Kurumların Yönetici ve Öğretmenlerinin Norm Kadrolarına İlişkin Yönetmelik ve ilgi (c) Norm Kadro uygulamaları hakkındaki açıklamalarda belirtilen esaslar doğrultusunda İl Milli Eğitim Müdürlüğünce dengeli olarak gerçekleştirilmesi sağlanacaktır.

4-İllere göre öğretmen-öğrenci sayısal verileri değerlendirildiğinde; rehber öğretmen başına bazı illerde 550 öğrenci, bazı illerde ise 4255 öğrenci düşmektedir. Rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinin her eğitim bölgesine/her eğitim kurumuna/her öğrenciye dengeli bir şekilde ulaştırılması için; rehberlik ve araştırma merkezi ile okul rehberlik ve psikolojik danışma servislerinden azami yarar sağlanacaktır.

5-Rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinden, öngörülen amaçlara ulaşılarak beklenen verimin alınması için mevzuatında belirlenen esaslar doğrultusunda ilgili bütün personelin işbirliği içinde hizmet vermeleri gerekmektedir. Bu nedenle okul yöneticilerinin okullarında rehberlik ve psikolojik danışma servislerinin kurulması ve standardının geliştirilmesi, çalışmalarının mevzuatına uygunluğu, okulu ile Rehberlik ve Araştırma Merkezi arasındaki hizmet ilişkisinin güçlendirilmesiyle ilgili tedbirler, rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri okul yürütme komisyonunda karara bağlanacak ve uygulamaya konulacaktır.

6-Bu anlayışla; rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerini geliştirmek ve yaygınlaştırmak, mevcut personelden en üst düzeyde verim alarak daha geniş bir öğrenci kesimine ulaşabilmek amacıyla Eylül ayı “Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri İl Danışma Komisyon”u toplantısında;

a)Rehberlik ve araştırma merkezi/merkezlerinin eğitim yılı boyunca il genelinde ya da çalışma bölgelerinde gerçekleştirecekleri hizmetlere yönelik önerileri değerlendirilecek, hizmetlerin yaygınlaştırılmasında öncelikle merkezlerin eksikliklerinin giderilmesi bir plâna bağlanacaktır.

b)İller; eğitim kurumlarında görev yapan toplam rehber öğretmen/psikolojik danışman sayısının il genelindeki toplam öğrenci sayısına oranlamasıyla, rehber öğretmen başına düşen öğrenci sayısını bulacaktır.

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri
Genel Müdürlüğü

SAYI : B.08.0.ÖRG.0.20.02.01-426/ ANKARA
KONU : Rehberlik ve Psikolojik Danışma
Hizmetleri.

-3-

c)İller, Rehber öğretmen/Psikolojik Danışman başına düşen öğrenci sayısına göre; 1000 öğrenciye kadar **A Grubu**, 1001-2000 arası **B Grubu**, 2001 ve üzeri **C Grubu** olarak durumlarını değerlendireceklerdir.

d)Yapılan değerlendirmelere göre iller, hizmetlerin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılmasında mevcut uygulamalara ek olarak aşağıda belirtilen hizmet sunumlarını karara bağlayacaklardır. Buna göre;

A Grubu (rehber retmen başına 1000'e kadar renci düşen) illerde; rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinde mevcut uygulamalara devam edilecek, İl Danışma Komisyon Kararları etkili olarak uygulanacak, alınan kararların takibi sağlanacak, rehber retmenlerin dengeli dağılımı için öneri oluşturacaktır.

B Grubu (rehber retmen başına 1001-2000 renci düşen) illerde; rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinde mevcut uygulamalara devam edilecek, İl Danışma Komisyon Kararları etkili olarak uygulanacak, alınan kararların takibi sağlanacak, rehber retmenlerin eğitim bölgelerine ve okullara dengeli dağılımı için öneri oluşturacaktır .

Hizmetlerin geliştirilmesi için gerekçeleri komisyona sunularak eğitim bölgesi içinde rehber retmenlere norm kadrosunun bulunduğu okulun dışında ulaşım-çalışma ortamı dikkate alınarak ikinci bir okulun rehberlik hizmetlerini planlaması ve koordinasyonu görevinin verilmesi karar altına alınacak, buna ilişkin çalışma usul ve esasları belirlenecektir.

C Grubu (rehber retmen başına 2001ve üzerinde renci düşen) illerde; Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri İl Danışma Komisyon Kararları' nın etkinleştirilerek, rehber retmen dağılımının eğitim bölgelerine ve okullara dengeli dağılımı için öneri oluşturacaktır

İlçe milli eğitim müdürlüğünde, eğitim bölgeleri itibariyle alt yapısı uygun bulunan okullarda ya da rehberlik ve araştırma merkezlerinde, o bölge içinde görevli rehber retmenlerden ekip/ekipler oluşturulacaktır. Ekipte görev alacak personelin kadroları okullarında kalmak üzere çalışma ortamları, çalışma usulleri ve esasları Komisyonlarda belirlenecektir.

e)Alınan kararlara göre oluşturulacak ekip/ekipler; hizmetlerin etkililiği gereği ağırlıklı olarak Psikolojik Danışma ve Rehberlik, Psikoloji ve Eğitimde Psikolojik Hizmetler Bölümlerinden mezun rehber retmen/psikolojik danışmanlardan oluşturulacak, işlevselliği açısından yedi kişiyi geçmeyecektir.

Ekiplerde görevlendirilecek rehber retmen/psikolojik danışmanlar haftalık çalışma sürelerinin  işgününü kadrosunun bulunduğu eğitim kurumunda, kalan iki günü de ekip çalışmasında sürdürecektir.

Çalışmalarda koordinasyonu sağlamak üzere ekip üyelerinden biri asli görevlerinin yanında ekip koordinatörü olarak görevlendirilecektir.

Ekip/ekipler rehber retmeni olmayan okullara yönelik olarak eğitsel ve meslek rehberlik hizmetlerinin yaygınlaştırılmasındaki destek hizmetlerini planlayacak, onaya bağlanmak üzere il/ile milli eğitim müdürlüklerine sunulacaktır.

İl Milli Eğitim Müdürlüklerinde ekip/ekiplerin çalışma onayları, çalışma kapsamı içindeki eğretim kurumlarına duyurulacak, okullar çalışma için gerekli uygun ortamı oluşturacaktır.

Bu doğrultuda gerçekleştirilen çalışmalar ğretim yılı sonunda ekip/ekipler tarafından raporlaştırarak il/ile milli eğitim müdürlüklerine sunulacaktır.

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri
Genel Müdürlüğü

SAYI : B.08.0.ÖRG.0.20.02.01-426/ ANKARA

KONU : Rehberlik ve Psikolojik Danışma
Hizmetleri.

-4-

f)Rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılmasına ilişkin böyle bir uygulamada; Rehberlik ve Araştırma Merkezlerinin plânlama ve önerileri komisyonda karara bağlanacak, gerek rehberlik ve araştırma merkezinin gerekse ekiplerin çalışmalarda meydana gelecek ihtiyaçları il/ilçe milli eğitim müdürlüklerince karşılanacaktır.

g)Mesleki rehberlik ve yönlendirme hizmetlerinde okul/öğretmen/öğrenci/aile ve kamuoyuna yönelik etkinliklerde Rehberlik ve Araştırma Merkezlerinin akademik koordine merkezi haline getirilmesi, gerek rehber öğretmenlerce yürütülecek çalışmalarda, gerekse rehber öğretmeni olmayan okullardaki çalışmaların plânlaması ve koordinasyonunda merkezlerin alt yapı, personel, ulaşım ve bilgi iletişim teknolojileri bakımından desteklenmesine ve iyileştirilmesine ilişkin hedefler belirlenecektir.

h)Rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinin geliştirilmesine katkılarını artırmak için, çalışma ortamlarına ilişkin olumsuzlukları süren Rehberlik ve Araştırma Merkezlerinin, Kurum Açma ve Kapatma esasları ile açılış kriterlerinde belirtilen esaslarla, mevzuatında tanımlanan görevlerini yerine getirebilmesi için alt yapısı uygun, merkezi bir hizmet binası sağlanması plânlanarak karara bağlanacaktır.

ı)Yönetici ve öğretmenlere rehberlik anlayışı kazandırılması amacıyla mahalli olarak sürdürülen “Rehberlik Anlayışı Kazandırılması” kurslarına katılmayan personel bulunması veya tekrar ihtiyaç duyulması halinde, kurslara devam edilmesi için plânlamalar karar altına alınacak ve sürdürülecektir.

Belirtilen hususlar, Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri İl Danışma Komisyonunun Eylül ve Haziran ayı toplantılarında değerlendirilerek alınan kararlar ve gerçekleştirilen çalışmalara ilişkin raporlar zamanında Bakanlığımıza gönderilecek, hizmetlerin yaygınlaştırılmasına ilişkin her türlü tedbir Milli Eğitim Müdürlüklerince alınacaktır.

Gereğini önemle rica ederim.

Doç.Dr.Hüseyin ÇELİK
Millî Eğitim Bakanı

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Doğum Tarihi : 10/01/1977

Doğum Yeri : Bursa /İnegöl

Medeni Durumu: Evli

Eğitim

İlköğretim Okulu: 1983-1991 Hacer Salih Yıldız İlköğretim Okulu

Lise : 1991-1994 İnegöl Lisesi

Üniversite : 1995- 2000 Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi
Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık
Bölümü

Yüksek Lisans : Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
Eğitim Yönetimi ve Denetimi Anabilim Dalı

Çalıştığı Kurumlar

2000-2001 Demirbank

2001-2006 İnegöl Dörtçelik Endüstri Meslek Lisesi

2006- devam ediyor Nuri Erbak Lisesi